

CONTES DE NADAL

21è i 22è concurs 2008 – 2009

CONTES DE NADAL

21è i 22è concurs

2008 – 2009

Govern d'Andorra

Títol: **Contes de Nadal : 21è i 22è concurs (2008-2009)**

Editor: **Biblioteca Pública del Govern d'Andorra**

Disseny i producció: **Pere Moles Dissenyador**

DL: **AND.804-2011**

ISBN: **978-99920-0-602-3**

Data: **29/03/2011**

index

CONTES PREMIATS AL 21è CONCURS DE CONTES DE NADAL

Categoria aleví

Primer premi: *L'avet de Nadal*, de Gemma Ros Parramón 08

Categoria infantil

Primer premi: *Esperança*, d'Adrià Àlvarez Blasco 12

Categoria juvenil

Primer premi: *L'Àngel*, de Míriam Tizón Fernández 20

Categoria adult

Primer premi: *Un Nadal irreal*, de Jamil Azzouz 26

Accèssit: *Un altre Nadal*, d'Eduard Gasch Camí 34

Acta del 21è concurs de contes de Nadal 36

CONTES PREMIATS AL 22è CONCURS DE CONTES DE NADAL

Categoria aleví

Primer premi: *Un Nadal diferent*, de Maria Arqués 40

Finalista: *Pocoyo i Caillou, ajudants del Pare Noel*, de Pau Blasi Batllori 42

Categoria infantil

Primer premi: *Una història sobre rodes*, de Bernat Lomero Arenas 46

Finalista: *La zebra que volia ser un ren*, de Jaume Martí Trota 48

Categoria juvenil

Finalista: *Hoffnung*, de Maria Àlvarez Soler 54

Finalista: *La tendresa d'un pollastre*, de Mariona Bessa Jové 56

Categoria adult

Primer premi: *La maledicció*, de Ricard Poy Hervàs 62

Finalista: *Sonata de Nadal*, de Ramon Esquerré Cirera 72

Finalista: *Primer Nadal a Judea*, de Raquel Ribó Aznar 80

Acta del 22è concurs de contes de Nadal 84

**CONTES PREMIATS
AL 21^è CONCURS DE
CONTES DE NADAL**

Categoria
aleví

l'avet de Nadal

Fa molt i molt de temps, en una caseta hi vivien dues persones; un home i un nen. Era un dia molt especial perquè celebraven una festa molt important: Nadal. Per a ells era una festa molt important perquè era el naixement de Jesús.

Cada any compraven neules, torrons, xocolata... Quan van arribar a casa van parer la taula, van posar el que havien comprat de menjar a la nevera, van decorar la casa, però és que ho trobaven una mica avorrit perquè els faltava una cosa. No, no una cosa, no, sinó tres coses! Van pensar i ho van tornar a pensar i el nen va dir: ja ho sé, ens falta un avet! I els regals! I les boles!

Van anar a buscar les boles al soterrani, i en van trobar moltes que eren de l'any passat. Després volien anar a buscar els regals i van baixar al poble per anar a comprar-los. El nen, que es deia Albert, no coneixia el poble perquè des de petit el seu pare i ell vivien en aquella caseta enmig d'un bosc, i mai hi baixaven.

Quan van entrar per la porta de la botiga el nen va començar a dir: "Vull això, vull allò", i el pare li deia que no tenien tants diners i que només podia comprar tres o quatre regals.

Quan van comprar els regals i ja els tenien van tornar a casa i ho van deixar tot a terra, i després van tornar a sortir per anar a buscar un arbre al bosc.

Es van posar a treballar, el pare va anar per un costat i el nen per l'altre. El pare va trobar l'arbre que volien, l'Albert el va veure i li va agradar molt, però en aquell moment van trucar al pare pel mòbil. Mentre el pare parlava per telèfon, a l'Albert li va semblar sentir una veu, però va pensar que segur que era un soroll d'un animal. Va tornar a sentir aquell soroll, es va espantar i va dir:

—Qui hi ha? —va preguntar l'Albert.

—Sóc aquí! —li va dir la veu.

—Però qui ets? —va dir ell.

—Gira't i ho sabràs!

L'Albert es va girar i va dir:

—I tu, qui ets?

—Sóc un avet —va respondre.

—I què vols? —va dir l'Albert.

—Doncs vull que no ens tallis. I ens deixis passar un Nadal molt feliç amb tots els meus parents —va dir l'avet.

—Però és que he de buscar un arbre —va explicar l'Albert.

—Doncs agafa aquell arbre, que ja és molt vell —va suggerir l'avet.

—Gràcies —va respondre l'Albert.

Quan va arribar el pare, que havia acabat de parlar, l'Albert li va dir:

—Pare, aquest avet potser va millor!

El pare el va mirar i li va dir:

—Talla'l, que els avets no tenen sentiments.

Gemma Ros Parramón, 10 anys
1r. premi categoria aleví

Quan els avets van sentir això es van posar a plorar. Mentre el pare marxava cap a casa, l'Albert va pensar: "Ja ho tinc! Aniré a una botiga d'articles de Nadal i compraré amb els meus estalvis un arbre de plàstic, el decoraré molt i així el meu pare no s'adonarà que és de plàstic".

En sentir això tots els avets de la muntanya van agrair aquest detall tan humanitari, i va ser gràcies a l'Albert que van passar cada Nadal sense que faltés cap company, van ser els millors Nadals de tota la vida.

Categoria

infantil

esperança

La boira abraçava la població d'Andorra la Vella.

Feia dos dies que una extensa boira havia aparegut del no-res i s'havia acomodat a la relativament gran població d'Andorra. La boira acompanyava des de feia tres llargs dies la gent que sortia al carrer i entrava a formar part de la seva vida quotidiana. Era un 20 de desembre de 1939.

En Joan no entenia per què havien abandonat Barcelona, o més aviat, no ho volia entendre. I tampoc entenia per què havien d'haver vingut expressament aquí: un poble deixat de la mà de Déu, envoltat de muntanyes que semblaven barrar-li el pas cap a l'exterior.

En Joan era un noi d'uns tretze anys, però per la seva edat era considerablement baixet. Tenia els cabells curts, d'un marró intens, com els seus ulls. En Joan era d'aquell tipus de persones que, per sort o desgràcia, no destacaven gaire dintre la multitud, virtut que ell considerava com la millor de les seves armes, ja que ell tenia poca traça en les relacions socials.

Aquell dia era especialment fred i humit. Mentrestant, les ombres del capvespre desapareixien mandrosament i deixaven novament una boira densa i gris. Gris com l'Europa del moment.

En Joan havia sortit de la borda on vivien ell i la seva mare amb la companyia d'una altra família de refugiats: els Casals.

El problema era, segons en Joan, que la casa en la qual vivien ara, una petita i obscura borda, no s'assemblava gens a la casa en la qual vivien a Barcelona, àmplia i lluminosa, amb unes precioses vistes al Mediterrani.

En Joan caminava pels carrerons que formaven els angulosos i estrets carrers que es perfilaven per la ciutat. Es va parar en una petita plaça. Davant seu, hi havia un edifici, ample i baix, amb les parets de la façana pintades de color de crema. Era la fleca dels Ermengol. Els Ermengol eren una família que des de sempre havien viscut a les muntanyes i que, segons la mare d'en Joan, els havien ajudat molt.

Dintre, l'escalfor fa acte de presència, acompanyada d'una suculent aroma de pa acabat de fer que, irremeiablement, el transportava a Barcelona. En Joan va fer unes passes dirigint-se al mostrador. Tot estava perfectament ordenat. El pa ben posat i el mostrador increïblement net.

Darrere el mostrador hi havia la senyora Marina Ermengol, que feia senzills càlculs matemàtics en una llibreteta de mà. "Marina, un nom molt apropiat", va pensar en Joan.

—Quin fred que fa, eh? —va dir la senyora, mentre feia senyals amb el cap per indicar-li que tanqués la porta.

—Sí.

En Joan va tancar la porta corrents. La Marina es va arrambar al mostrador mentre arribava. Portava un davantal rosa. Prou net. Va dir-li:

Adrià Àlvarez Blasco, 14 anys
1r. premi categoria infantil

–Pa de pagès, no?
–Sí, i avui la mare m'ha donat uns quants diners per comprar-me una pasteta.
–Aquesta Catalina... Va, és igual! La pasteta ja te la regalaré jo, tu guarda't bé els diners!
–Sí? De debò? Moltes gràcies!

La Marina, maquinalment, va ficar el pa i unes galetes dins una bossa groguenca i després li va picar l'ullet amb comicitat.
–Gràcies, senyora Marina.
–De res!

En Joan va fer una volta sobre si mateix i va marxar procurant, aquest cop, tancar bé la porta. Es va encaminar pels mateixos carrers per on havia vingut. Devien ser les vuit del matí, i la boira encara persistia al carrer. Inexpugnable. En Joan va sospirar. Un cop a casa, hi va entrar amb una parsimònia considerable, tot complint amb els mateixos moviments rutinaris de cada dia.

Un cop dintre, va sentir dues veus que conversaven. Es va acostar silenciosament fins a arribar al llindar del menjador. A dins hi havia la Catalina, la seva mare, i en Carles Casals. Fins on en Joan va arribar a sentir, la conversa seguia així:
–Es veu que han vist un grup de feixistes per les parròquies altes –va dir en Carles. Ho va dir gesticulant molt poc, i semblava que les paraules se li enganxessin les unes amb les altres.

–Aquests miserables volen trobar més refugiats per portar-los a... –se li va tallar la veu.

La Catalina va agafar aire i va dir:

–Als camps. No en van tenir prou amb el meu marit que ara en volen més?

Es va fer un silenci palpable, únicament trencat per les espurnes que crepitaven a la llar de foc.

–Catalina, avui he sentit a la ràdio que un grup de presoners del camp de "Els Bedolls cremats" havien fugit, i ara estaven creuant els Pirineus.

–Creus que en Joan es pot haver escapat?

Novament silenci.

–Però de totes maneres és poc probable que... –va parar de cop.

–Bé, de totes maneres, segurament els soldats baixaran... Serà millor cremar les senyeres –va dir en Carles, intentant canviar de tema.

–No! Ja està molt ben amagada.

–Sí, però no ens podem permetre córrer cap risc, i encara menys...

–Carles, no hi insisteixis, per favor! –va tallar contundent.

En Joan ho havia sentit tot i ara el seu cap intentava assimilar la nova informació que havia rebut, i associar-la amb la situació. En aquell moment era com si el món s'aturés.

La conversa continuava, i en Joan només sentia veus distants que parlaven ignorant la seva presència. Pensava que havia

de preguntar-li a la mare tantes coses... Tantes, que no trobaria el moment ni el temps adequat.

–L'hi he de demanar ara! –va dir. Es va omplir pulmons d'aire i va creuar la porta.

–Mama, he de parlar amb tu.

I va regnar el silenci. La Catalina va enviar-li com a única resposta directa una mirada contundent. Aleshores en Joan es va dirigir cap a la seva habitació.

Un cop allà va decidir menjar-se les galetes com a protesta. Estava furiós. Va mirar el calendari que hi havia penjat a la paret, necessitava distreure's amb alguna cosa.

–Avui som 20 de desembre –va sospirar.

Es va estirar al llit mirant la finestra, va tancar els ulls: no li agradava el paisatge que veia. Va intentar resistir-se a les llàgrimes que li brollaven inevitablement dels ulls.

Va pensar en Barcelona. Pensava que, cada 20 de desembre, a la casa de Barcelona es posava un tronc al menjador... Va recordar vagament la imatge del tió. El va envair la nostàlgia, i un càlid record: una taula dignament parada, amb menjar, molt menjar. I els avis... Va sentir una tristesa terrible, una tristesa massa amarga, que sempre venia acompanyada per l'estrident soroll de les bombes: bombes de dolor, que destruïen cases i famílies... Novament va intentar recordar els llums de Nadal que decoraven Barcelona, el soroll de la ràdio al menjador... Es va imaginar un altre cop tots units,

al voltant d'aquella taula, la mare, ell, els avis, el pare... Va esquivar la idea que el pare podia tornar. Ell ja el donava per mort, eren falses esperances que podien estalviar molt de mal. Ell ja sabia de què parlava.

De cop i volta, va entrar la Catalina, i amb delicadesa es va asseure al llit, al costat del seu fill. La Catalina havia perdut molt a la guerra. Els seus pares havien mort en enderrocar-se casa seva, i el seu germà petit va morir en alguna batalla al sud de Catalunya.

La mare d'en Joan, abans d'arribar a Andorra, era una dona de caràcter suau i dolç. I és veritat allò que diuen: amb les situacions difícils el caràcter s'endureix. La Catalina n'era el viu exemple.

Però, avui, en Joan va advertir que dins la seva mirada, abans buida i perduda dins un mar gris insubstancial, havia recobrat una mica de llum. Aquella llum que tots tenim als ulls, ella l'havia perdut feia temps, però avui n'havia recuperat, almenys l'essència.

Tenia trenta-cinc anys i n'aparentava el doble.

–Joan, aquest any no ens podem permetre gran cosa...

–Ja ho sé.

–Què et faria més il·lusió?

En Joan es va atrevir a alçar una mica la mirada. Va mirar-la als ulls.

–Un Nadal com els d'abans, tots junts.

La mare el va mirar fixament, i les seves mirades es van creuar. Els dos sentien el mateix, impotència. La Catalina va sospirar. I va evitar la mirada del seu fill. Un altre cop la màscara, va haver de treure forces d'on no en quedaven. Malauradament per dintre s'estava desmoralitzant, se sentia culpable.

—No és possible, fill meu...

Plorava, plorava per dins, i això era més dolorós que fer-ho obertament.

En Joan, en canvi, pensava en silenci, capcot. Pensava en el tió i el Nadal. “Un altre Nadal que el temps s'emportarà”, va pensar.

La Catalina es va aixecar i va marxar, en silenci, mossegant-se el llavi. En Joan, novament, es va quedar en silenci amb els seus pensaments. Va mirar per la finestra: boira. Aquella nit no va poder dormir.

Van passar quatre llargs dies, i en Joan havia marxat a passejar amb el seu únic i millor amic, l'Agustí. L'Agustí era un noi de la mateixa edat que en Joan, però ell tenia una llarga cabellera negra que li baixava fins al coll, i la cara francament pàl·lida. L'Agustí era reservat i no gaire obert a les noves amistats. Però en Joan sabia perfectament que tenia molt bon cor: era una persona amable i comprensiva, que sabia escoltar i entendre. I això era l'important.

Els dos nois es van enfilem per un camí que seguia un petit rierol completament glaçat. Sols, amb l'única companyia de la boira. Van tombar a l'esquerra. Els arbres, totalment despullats, envoltaven el camí, que cada cop s'anava fent més elevat i angulós. Van seguir caminant aproximadament mitja hora, fins que van arribar a una espècie de mirador que s'elevava per sobre la vall d'Andorra la Vella.

I allà es van asseure sobre dues roques i en silenci van admirar el paisatge: els núvols de color de perla amagaven les cases i formaven un profund mar gris. Les muntanyes, com illes, sobresortien i s'elevaven cel amunt, coronades per la neu, que amb la llum del sol es tenyia d'unes taques rogenques.

En Joan mirava amb melangia les muntanyes del seu voltant, li va venir al cap la imatge del seu pare.

—Joan, què penses? —va dir l'Agustí trencant el silenci.

—Buf... penso en el meu pare. Ja t'ho vaig explicar tot.

—I tu creus que vindrà?

—No, no ho crec...

—Home, demà serà Nadal, encara pot venir... Tu no creus en el miracle de Nadal?

—Ho dubto, hem esperat massa temps, la mare i jo... No vindrà, i encara menys demà —va arrufar les celles.

Silenci. Uns petits núvols blancs es perfilaven al cel serè, i una ràfega d'aire hivernal va fer volar els cabells negres del seu company.

–Demà serà Nadal... –va mussitar quasi inaudible en Joan amb el cap cot.

–Jo crec que el teu pare s'ha pogut escapar.

–Sí? Per què? –va dir amb incredulitat.

–Doncs pel mateix motiu que la teva mare ho creu.

–La meva mare pensa això?

–Sí. De fet ho espera.

–Baah! És el seu problema...

–No creus que és bonic, creure que el teu pare tornarà per Nadal?

–Sí, i no.

–Com?

–Sí, home. Sí, perquè m'agradaria poder-ho creure. I no perquè sé que si m'ho crec, només tindrè un altre disgust com a resposta.

–Bestieses.

–Tu no ho entens, no ho pots entendre.

–Sí, tens raó.

Es va aixecar àgilment i va marxar pel mateix camí.

Aleshores en Joan es va quedar novament sol. Li cremaven les orelles, d'ira.

Va admirar àmpliament el paisatge: es va adonar que s'estava fent fosc. Va sospirar per intentar-se calmar.

–Em podria acostumar al paisatge –va pensar.

Es va aixecar i va enfil·lar camí, aquest cop cap a casa.

Durant el sopar de la vigília de Nadal, tots dos, mare i fill,

menjaven lentament el que la Catalina havia preparat amb una barreja d'il·lusió i nostàlgia. Sols, perquè els Casals havien marxat a la Seu d'Urgell amb uns amics.

En Joan, per distreure's, va mirar la llar de foc, i per sorpresa seva va advertir que sota la xemeneia jeia un tronc amb una cara pèssimament dibuixada.

En Joan quasi cau de la cadira de l'emoció. Era el tió.

–Mama, has fet un tió per a mi?

–Sí, això sí que ens ho podem permetre.

–Sí, però hi falta...

–Joan, el teu pare segurament s'ha pogut escapar dels camps de concentració. Fa uns quants dies que per la ràdio ho diuen.

–I què diuen, exactament? –va fingir interès. Evidentment ell ja ho sabia gràcies a la seva curiositat.

–Diuen que un grup força nombrós s'ha escapat del camp de concentració on hi ha el teu pare.

–I ara on deuen ser?

–Segurament amb un grup de motxillers travessant els Pirineus.

–Mmm...

Van acabar de menjar entre petits diàlegs que recordaven els vells Nadals. Sempre sense mencionar el pare ni els avis.

En Joan va agafar un petit pal i amb una mica de vergonya (per l'edat més que res) va colpejar el tió. Després, i obviat

tot el ritual que seguia allò, la Catalina li va donar un petit regal. Era una caixeta dins un embolcall de paper argentat. En Joan, entre la sorpresa i l'excitació, va obrir el paquet. Dintre de la caixeta de color blau cian hi havia una cadena daurada que refulgia amb la lluentor del foc, i evocava una resplendor argentada i rogenca. Al final de la cadena, al lloc on els dos extrems s'unien hi havia una caixeta llisa i ovalada, platejada, amb dues inicials gravades amb una cal·ligrafia exquisida: JIC. En Joan va obrir-la amb infinita delicadesa i va veure que s'obria en dues parts. A la finestreta dreta hi havia una fotografia grisosa on hi figurava el vell rostre d'una dona. Era la Catalina molt més jove. A la fotografia somreia. A la finestreta esquerra hi apareixia la fotografia d'un home amb faccions amables.

—El teu pare... Oi que s'assembla a tu? —va dir la Catalina tendrament.

I era veritat. La fotografia podria haver passat perfectament com a seva d'aquí a catorze anys més. Era un home amb els cabells curts i una mirada inquisidora. També somreia però semblava que mirés cap a l'esquerra, cap a la fotografia de la mare... En Joan va alçar la mirada cap a la seva mare.

—Moltes gràcies, mama. De veritat, gràcies.

—Em conformo que la cuidis bé, i no la perdís.

—T'ho prometo.

En Joan va fer-li un petó a la galta. La mare li va tornar. Aleshores els dos es van fondre en una abraçada, plena i càlida.

—Bon Nadal, fill meu —va dir-li.

—Gràcies, mama. Bon Nadal.

Aquella nit en Joan va poder dormir plàcidament. Sobre la tauleta de nit hi tenia la medalla de la mare oberta, enfocada cap a ell.

L'endemà la boira se n'havia anat d'Andorra. Els carrers semblaven nus. El cel apareixia blau, amb alguns núvols grisos que el tacaven lleument, però ben lluny del sol. En Joan va mirar cofoi la finestra i va obrir la medalla que duia al coll. Va mirar atentament la fotografia del seu pare i després el calendari de la paret: 25 de desembre.

Va tornar a mirar la finestra. "Potser avui no ve el pare, però estic segur que algun dia tornarà. Té un fill i una dona... Suposo que ens deu trobar a faltar, perquè nosaltres encara l'enyorem." Va mirar a l'horitzó. "Tornarà... Bé, això crec. M'agradaria poder-lo abraçar", va pensar. "Sí, tornarà..."

El que en Joan no sabia era que la màgia de Nadal havia fet efecte, d'alguna manera.

Incondicionalment.

El 25 de desembre de 1939, el sol va sortir com no ho havia fet des de feia molt de temps.

Categoria

juvenil

l'àngel

L'impacte havia estat brutal. Sentia una forta pressió al pit, com si una tona de marbre s'hagués estès sobre meu i no estigués disposada a deixar-me sortir així com així. Havia intentat mirar al meu voltant, però tot havia estat inútil, no tenia força suficient ni per girar mínimament el coll. On devien ser, ells?

Ja ni tan sols podia pensar, com més ho intentava, més borroses veia aquells llumets i més llunyà era tot aquell guirigall de sons. Tenia molls el pantalons nous i la jaqueta que tant havia suat per aconseguir. La mateixa suor que ara sentia com corria galta avall, però aquesta vegada d'un color més fosc, més trist. De cop, aquell pes que m'estrenyia el pit va marxar ràpid, com si volgués fugir, però la pressió i la sensació d'ofec continuaven amb mi. Vaig notar com algú m'agafava i em deia alguna cosa, però no el vaig entendre. A partir d'aquell moment no em vaig adonar de res més. Només que tot havia canviat.

La mare no somreia mai. Únicament es dedicava a fer les feines de casa, a vigilar que la Sandra anés a col·legi, tot i que no gaire il·lusionada, i a mantenir el jardinet de casa en bon estat; semblava que era l'única cosa que la distreia i la feia marxar per moments d'aquest món que tant l'oprimia. Des d'aquella nit no havia pogut tornar a treballar i, el que és pitjor, semblava que la baixa per depressió li hagués de durar la vida. El pare, en canvi, havia fugit setmanes després de l'accident per amagar, darrere de l'excessiu treball, aquella dura consciència que no el deixava viure en pau.

Feia gairebé cinc mesos que no es veia amb la mare. Li trucava de tant en tant per veure com anàvem i li enviava mensualment els diners que necessitàvem, però mai no es decidia a tornar. Deia que amb la feina no n'hi quedaven per més, i que si Déu volia, d'aquí poc tornàriem a estar junts. En Jacks era l'únic que encara em feia una mica de cas, i que venia a rebre'm quan arribava a casa. Per a ell no havia desaparegut, sinó que era el mateix de sempre. Continuàvem jugant a la catifa de la meva cambra com bojos. Ell sempre bordava molt quan el feia empipar tot jugant, i la mare no l'havia renyat mai per això fins després de l'accident. Sovint deia que estava ben boig i que si seguia així el duria a la gosslera.

Van anar passant els mesos, els dies s'anaven escurçant mentre que les nits s'anaven fent eternes. El fred i la neu acompanyaven, de tant en tant, aquell vent de tramuntana que et gelava el cor, però que alhora t'omplia d'alegria. D'aquella alegria respirada en l'ambient, envoltada de carrers plens d'il·lusió, de fanals que s'arreglaven per estar ben macos i poder-se lluir ara que eren el centre d'atenció de petits i grans i d'aparadors que concursaven per ser els més ben decorats. Miressis on miressis podies veure un somriure, un petó, una mà dintre d'una altra mà donant-li protecció, allà on fos menys a casa nostra.

Al número tres de l'avinguda Montseny el Nadal es veia des de la finestra. No hi havia arbre, ni llums de colors a l'entrada de la casa, ni pessebre, ni tan sols hi havia un foc encès o

Míriam Tizón Fernández, 17 anys

1r. premi categoria juvenil

una olor especial a la casa tan típica d'aquestes dates. A casa nostra només hi havia silenci, tristesa, fredor, intranquil·litat, però sobretot hi havia distància, molta distància entre els mateixos membres de la família. No hi havia paraules meloses que ajudessin a donar un altre punt de vista a tanta indiferència i passotisme. Semblava impossible que una nena de cinc anys ja hagués pogut perdre la il·lusió pel Nadal, pel Pare Noel o pels Reis Mags, però s'havia aconseguit. I jo cada vegada em sentia pitjor.

Va arribar la nit de Nadal i tothom ja s'havia preparat força per a aquell moment. El pare havia arribat la nit anterior, però en lloc de transmetre una mica de pau, tot s'havia tornat més fosc. Mentre la mare preparava el sopar per a aquella nit i la Sandra mirava una gala que feien a la televisió, ell va agafar el cotxe i es va dirigir al quilòmetre vuitanta-dos amb la jaqueta que duia el dia de l'accident, la que tanta suor m'havia costat. En arribar allà, la va olorar i va seure al peu del barranc durant una bona estona. Solia fer aquesta ruta mentre treballava lluny de casa, sense arribar-hi mai; no tenia forces suficients per enfrontar-se amb la realitat. Però això era massa per a mi i ja me n'havia cansat, de tot allò; aniria a casa aquella nit. Les llàgrimes del meu pare i la situació en la qual vivia la meva família havien d'acabar. Tots tres semblaven morts en vida i ja n'hi havia prou.

El pare va tornar a casa quan tot just la mare parava taula. Així que van seure, en Jacks es va posar a bordar com un boig i va fer empipar la mare, que el va deixar fora al jardí.

El pare es va alçar un moment i ens vam entrecreuar, tot i que no ens vam dir res. Va pujar les escales i va entrar a la meva cambra. Jo no sabia ben bé com fer-ho, perquè mai no ho havia intentat, pensava que era remoure el passat, però ara m'havia adonat que, si no ho feia, no podrien seguir endavant. Mentre em mirava al mirall el pare baixava amb la meva jaqueta. Ell també es va parar a eixugar-se una mica els ulls davant del mirall, però no m'hi va veure reflectit. Va marxar indiferent al menjador i va desat la jaqueta al meu lloc de taula.

–Necessito sentir-lo a la vora –va dir.

–Jo també el necessito, però no sé si tot això que fas m'ajuda o empitjora la meva situació –va contestar la mare.

–Però no tornarà mai més, mama? Jo vull tornar a veure el tete.

–Filla, ja saps que l'Àngel és al cel i que no pot venir a veure'ns.

–I per què només hi va anar ell, al cel, aquell dia?

Aleshores el pare es va alçar i es va dirigir a la finestra amb llàgrimes als ulls, i tot picant el vidre amb els punys tancats i plens de ràbia deia en veu baixa: "Tot va ser culpa meva, si hagués atropellat el gat res no hauria passat. Hauria d'haver mort jo, no ell...".

La situació em superava, així que vaig decidir acabar-ho, tot m'era igual. Vaig apagar el llum del menjador, em vaig ficar la jaqueta que havia desat el meu pare i vaig tornar-la a encendre. Els ulls de la mare eren grossos com taronges i

podia sentir la seva por, però jo volia que s'adonés que era jo, i que sempre havia estat amb ella, cuidant-la, i que en Jacks no era boig, que ell em podia veure i que jugava amb mi com abans, i que no volia que estigués més trista, i que havia de tornar a la feina que tant li agradava. D'aquesta manera, em vaig dirigir al mirall i vaig escriure: "Sempre seré al vostre costat. No ho oblideu. Si no, demaneu-ho al Jacks".

Després vaig tornar a apagar el llum i vaig desar la jaqueta al mateix lloc. Aquesta vegada va ser la Sandra la que el va tornar a encendre perquè tenia por. Tot i que no s'ho acabaven de creure es van dirigir al mirall on havien vist la jaqueta alçada per uns instants, però no van trobar res estrany.

Dos hores més tard, quan ja s'havien tranquil·litzat, vaig veure com la mare s'aixecava a abaixar la calefacció que jo havia pujat al màxim. Ara només quedava que es fixés una mica en el mirall, ja que, amb una mica de sort, la calor de dins la casa i el fred de fora haurien fet un tel al mirall i ara sí que es podrien llegir les lletres que havia escrit. Dos minuts més tard es van alçar el pare i la Sandra corrent en direcció a l'entrada de la casa, on hi havia el mirall.

Quan els vaig veure abraçats, vaig entendre que era moment de marxar i de no tornar més, excepte per Nadal, és clar. Vaig començar a caminar carrer avall. En Jacks va estar bordant una estona...

Categoria

adult

un Nadal irreal

Va traspasar la porta corredissa del vestíbul de l'hospital. Es va trobar amb la imatge de sempre, excloent el fet que tot estava decorat amb llums que canviaven de color cada cert temps. Un arbre de Nadal –fals, evidentment– ocupava un racó envoltat de capses buides embolicades posteriorment amb paper de regal de colors llampants. En Gerry va creuar el passadís fins a situar-se davant la recepció, on una infermera el va atendre amb expressió monòtona, com si estigués fastiguejada pel fet d'estar treballant el dia de Nadal envoltada de malalts que es queixaven cada dos per tres. En Gerry va pensar, llavors, que amb aquella cara de pomes agres potser els descontents en aquesta situació serien els malalts i no pas ella.

–Bon dia, què li serveixo? –va recitar la infermera amb un somriure forçat.

En Gerry va restar una mica perplex per la pregunta que li va formular, però tot i això va respondre normalment.

–Sí... d'això, bon dia –va dir–, volia saber si hi ha algun paquet per a la meva dona, es diu Sarah O'Connor.

La infermera es va girar momentàniament i va fixar la mirada cap al racó on normalment es dipositaven flors, regals i altres coses estrambòtiques.

–Em temo que no hi ha res –va dir finalment la senyora, que va continuar al seu lloc sense moure's.

En Gerry li va donar les gràcies igualment, i es va dirigir aquesta vegada cap a la dreta, on hi havia les habitacions dels pacients. Mentre caminava, una olor sospesa en l'aire de lleixiu i desinfectant se li va impregnar a les fosses nasals

i el va incomodar. Mai no li havien agradat els hospitals, per aquella olor i perquè tenia pànic dels metges. No era res personal, però amb aquelles granotes vorejant el terra de manera intrigant, i aquells rostres seriosos, impenetrables i resoluts que eren portadors normalment de males notícies, no li eren dignes de confiança, precisament. Va recordar, llavors, que de molt petit en aquesta mateixa època de l'any va haver de córrer cap a l'hospital perquè havia volgut tallar un tros de gall dindi abans d'hora. La broma amb el ganivet li va costar quinze punts de sutura. Van ser les dues hores de dolor insuportable les que va haver de pair amb un metge maldestre.

En Gerry es va mirar la cicatriu, com si amb el simple fet de pensar-hi li pogués fer mal.

Els peus se li van parar davant de la porta de l'habitació. La va tustar lleugerament i hi va entrar. Va constatar que la Sarah encara dormia. Els dolors del dia anterior l'havien escaldat de tal manera que l'havien deixat baldada. Va agafar una cadira i es va asseure prop del llit, prou per poder fer-li un petó al front. Es va desvetllar molt a poc a poc, va obrir els ulls per acostumar-se de mica en mica a la claror que presidia l'habitació. Quan va reconèixer en Gerry va somriure amb dificultat. Encara podia sentir punxades de dolor a l'esquena i aquesta sensació es va agreujar quan va voler incorporar-se.

–Estàs bé? –va preguntar en Gerry preocupat.

–No et preocupis –el va tranquil·litzar la Sarah mentre li

Jamil Azzouz

1r. premi categoria adult

posava la mà sobre la d'en Gerry en senyal d'afecte -. No hi ha res en aquest món que no pugui suportar –va somriure-. Et veig cansat. Has dormit bé?

En Gerry sabia que aquell canvi de conversa era típic de la Sarah, que sempre intentava no donar importància als seus problemes i es preocupava pels altres. Però val a dir que en Gerry no es veia amb cor de contradir-la. Era impossible fer front a aquells ulls blaus, dominats pel càncer, però que no perdien ni de bon tros la seva brillantor.

–No gaire. –va contestar francament –, aquesta nit la nostra petita no ha volgut dormir, i ha plorat sense parar –va dir referint-se a l'Emilie, la nena petita de dos anys que tenien en comú la Sarah i ell -. Em sembla que et troba a faltar.

La Sarah va riure, i va ser llavors que en Gerry es va adonar que la seva dona tenia petits solcs profunds sota els ulls a causa de la fatiga. També el color de la pell era més pàl·lid i la notava desnudrida, sense vida.

–Sarah, segur que et trobes bé, vols que avisi el metge? – “que per això els paguen”, va pensar.

–No.

–Que tens gana? Vols que et porti alguna cosa? –En Gerry es va aixecar però va notar que unes mans dèbils feien un esforç suprem per mantenir-lo assegut.

–No tinc gana, els medicaments m'impedeixen tenir-ne, però igualment tampoc no vull empassar-me això que en diuen menjar.

La Sarah va assenyalar un plat de peix ranci amb un tros de pa i un suc de poma que al principi va confondre amb un de plàtan.

–Llavors et portaré alguna cosa de casa –va dir en Gerry, però s'ho va repensar perquè va tenir una idea millor -. Saps què? Aniré a buscar l'Emilie a la guarderia i aquesta nit farem un petit sopar de Nadal, eh? Què et sembla?

La Sarah se'l va quedar mirant amb dolçor. L'estimava molt, el seu marit. Sempre era capaç de fer oblidar a una moribunda els pitjors dolors i maldecaps. Feia temps que no veia l'Emilie; la seva petita, en qui tanta estima havia dipositat abans que el càncer aniquilés tots els seus somnis d'una família perfecta. La Sarah sempre havia tingut la idea que aquesta classe de coses li passaven a una altra gent, en un altre lloc, sense constància, allunyat de la mà de Déu. El sentimentalisme es va apoderar d'ella. Va voler parlar però li va fallar la veu i es va posar a plorar. En Gerry la va envoltar amb els braços mentre li feia un petó. Ella, entre sanglots, el va mirar.

–Ja no em queda temps, Gerry. Ho noto. Aquest càncer m'està destrossant –va dir la Sarah.

En Gerry va haver de fer un gran esforç per no defallir.

–No ho diguis, això, em sents? –li va dir mentre amb una mà li eixugava les llàgrimes. En un tres i no res seràs a casa amb nosaltres. A més, si de veritat fos així, ja ens ho haurien dit els metges, dona, no et preocupis.

–Saps que t'estimo, veritat? –la Sarah va unir els llavis amb els del seu marit, que li va correspondre amb passió i la va estrènyer amb els braços com si en qualsevol moment pogués perdre-la.

En Gerry es va quedar amb ella fins que es va acabar dormint. Va sortir de l'habitació sense fer soroll i es va disposar a sortir de l'hospital quan una veu el va cridar des de darrere.
–Senyor O'Connor? Gerry O'Connor?

Era un home d'uns quaranta anys, alt, amb uns cabells de color de roure (possiblement tenyits), ulls negres impenetrables, i una barbeta prominent que dissimulava vagament amb una barba molt ben retallada. En Gerry tenia la sensació d'haver-lo vist en alguna banda però no aconseguia esbrinar el lloc.

–Sí, sóc jo - li va concedir finalment -. Que ens coneixem?
–La veritat és que no ben bé, però la seva dona m'ha parlat molt de vostè i quan l'he vist sortir de la seva habitació, i com que sé que la Sarah no té cap parent pròxim, he lligat caps –l'individu li va allargar la mà -. Doctor Alan Cutter, encantat.

En Gerry li va estrènyer la mà i el va escutar amb la mirada. La Sarah no havia parlat mai a ningú de la seva família morta en un tràgic incendi al sud de New Castle feia sis anys. L'única persona que en tenia constància era ell. Bé, fins feia un moment, aparentment.

–Miri, senyor O'Connor, m'agradaria poder parlar un moment amb vostè al meu despatx, si no hi té cap inconvenient, és clar –va dir seguidament el doctor.

–No tinc gaire temps, doctor, de què es tracta? –va preguntar en Gerry.

En Cutter va escollir les paraules per no resultar gaire violent.
–Es tracta del càncer que pateix la seva dona –va dir simplement.

En Gerry va notar que li augmentaven les pulsacions.
–On és, aquest caram de despatx?

Després d'haver canviat de direcció un parell de vegades van arribar a una porta que connectava amb un passadís tot ple de portes que duïen inscripcions, possiblement del nom de cada doctor. Seguidament en Cutter el va invitar a passar al despatx. En Gerry amb ull petit va inspeccionar la peça i va constatar que no era res de l'altre món; hi havia una taula al mig, colonitzada per una muntanya de papers que demanaven a crits que els endrecessin. També va observar que no hi havia finestres, sinó que el seu lloc l'ocupaven pintures tristes i sense cap impacte visual que destaqués. Era com si tots els colors de la peça respectessin uns paràmetres que no s'havien de traspasar. També hi havia penjats nombrosos diplomes que van fer reaccionar en Gerry que, per un moment, va oblidar el motiu de la seva visita. El doctor li va indicar una cadira davant de la taula que ell va ocupar sense objeccions.

–Disculpi el desordre, però últimament els meus col·legues i jo estem molt enfeïnats –es va excusar el doctor.

En Gerry va assentir distret. Tant li feia la feina que tingués. A més a més, ell era igual de desordenat. No volia embrancar-se en converses trivials sense cap tipus -per la seva opinió d'importància. En Cutter semblava que se n'havia adonat perquè tot seguit va parlar del motiu de la seva presència. –He estat fent unes anàlisis recents a la seva dona i he pogut constatar que les seves defenses s'estan debilitant a un velocitat alarmant –el doctor, en veure la cara d'en Gerry, va prosseguir –. Amb això el que li vull fer entendre és que la Sarah té moltes dificultats per suportar els atacs que sofreix contínuament.

En Gerry va escoltar atentament la informació del doctor mentre es regirava a la cadira, que s'havia tornat estranyament incòmoda. El doctor va continuar. –La seva immunologia no actua com ho hauria de fer realment davant del càncer, i els medicaments que li estem proporcionant són rebutjats –en Cutter va fer una pausa i va observar la reacció del Gerry –. Senyor O'Connor, em penso que ja es fa una petita idea del que li vull dir.

En realitat en Gerry feia temps que hi havia estat pensant. Va recordar aquelles nits d'insomni quan els seus pensaments es debatien infructuosament per trobar una solució, llavors la ràbia l'afectava de tal manera que havia de desfogar-se fracturant-se els ossos dels dits a base de cops de puny contra la paret. Després queia a terra de genolls i es posava a plorar assimilant el trist final de la Sarah, que s'acostava implacable i sense possibilitat de cap esperança.

En Gerry, mentre hi reflexionava, no va notar que li queien les llàgrimes. El doctor el contemplava en silenci, visiblement incòmode. Al final en Gerry va trencar el seu mutisme i va fer la pregunta que tantes vegades havia volgut exposar i amb la qual tantes altres s'havia fet enrere. –Quant de temps li queda? –la veu va sonar distant. –Potser demà, potser avui, pot caure en qualsevol moment. Segurament deu haver notat que la seva fatiga cada vegada es fa més present perquè el cos manté una lluita aferrissada contra el càncer. La Sarah és molt forta, qualsevol altra persona hauria defallit molt abans –el doctor es va aixecar. –Ho sento molt, senyor O'Connor, tan de bo ens trobéssim en una situació diferent, i ara si em disculpa he d'atendre altres pacients. Pot quedar-se una estona aquí, si ho vol –va finalitzar i va sortir del despatx.

Cinc, deu o potser quinze minuts són els que va restar assegut fins que amb una lleugera tremolor va abandonar ell també la peça.

Caminava pels carrers amb el cap baix immers en un mar profund de dubtes i galimaties. No sabia ben bé què havia de fer, tan sols els seus passos el guiaven cap a un destí incert, sense importància. Res del que fes tindria cap rellevància si la Sarah no hi era. Va intentar no pensar-hi, i va entrar a la guarderia on havia deixat l'Emilie. La va veure corrent amunt i avall pel petit parc de joguina que hi havia. En veure'l va alçar els braços contenta mentre cridava intentant fer-se present. Ell la va agafar, i va tenir una sorpresa

en notar que no pesava més que una ploma.

–Avui anirem a veure la mama, d'acord? –li va xiuxiuejar a cau d'orella.

L'Emilie va obrir uns ulls com plats i li va tocar el rostre amb les mans. Els ulls, el nas, la boca. Les extremitats eren tan suaus que per un moment va tancar els ulls extasiat. Llavors l'Emilie li va tocar el costat esquerre del cap, amb la qual cosa en Gerry va sentir un fiblada de dolor que va durar un instant, però tot i això, en aquest lapse de temps va tenir com una mena de visió del sostre de la seva habitació. La va reconèixer per l'aranya que la Sarah es va entossudir a comprar feia temps. Va tancar els ulls i els va obrir, com si intentés fer desaparèixer la imatge. Es trobava una altra vegada a la guarderia, aquesta vegada amb l'Emilie, que el mirava encuriosida.

En Gerry va interpretar la imatge com un senyal de fatiga. No li va donar gaire importància i va sortir de la guarderia amb l'objectiu de fer que aquella nit de Nadal fos inoblidable.

Després d'haver comprat tot el que calia, en Gerry va repassar la taula de l'habitació, mentre la Sarah i l'Emilie jugaven animades. La mare es tapava la cara com si s'amagués, i l'Emilie, rient sense parar, intentava treure-li les mans, fins que la Sarah esclatava en un crit d'alegria i la cosia a petons. En Gerry observava l'escena amb aprensió. El seu cos es va sobresaltar quan es va adonar que possiblement seria l'última vegada que veia la seva dona. Es mantindria despert fins que fos el final.

Al cap d'una estona l'Emilie es va adormir als braços de la Sarah mentre en Gerry, a la vora, no parava de mirar-la. Aparentment, després d'haver fet l'esforç amb la seva filla la Sarah tenia un rostre encara més demacrat, respirava pausadament, com si el simple fet d'omplir els pulmons d'aire fos la tasca més difícil. En Gerry li agafava la mà, mentre, sense impedir-ho, va deixar que unes llàgrimes brollessin irremediablement.

–No em deixis, t'ho prego –li va suplicar entre plors.

La Sarah no va respondre, no podia. El coll s'havia infectat de tal manera que a la boca en comptes de saliva hi havia sang. En canvi va respondre a les súpliques del seu marit acariciant-lo possiblement per última vegada.

L'endemà se la van endur mentre en Gerry es mantenia al passadís i sostenia la seva filla, que s'havia posat a plorar. La Sarah va passar pel seu costat en un llit en direcció al dipòsit. En Gerry va observar la seva expressió de tranquil·litat i serenitat. Va tenir la certesa, llavors, que la seva dona, fos on fos en aquell moment, el cuidaria i vetllaria per ell i l'Emilie.

Al cap d'uns instants va deixar l'Emilie a la guarderia de l'hospital i se'n va anar a fer un tomb. Li feia falta reposar però no tenia son. Va voltar per l'hospital una estona llarga fins que va passar per la recepció, on la infermera de sempre el mirava amb un somriure murri.

–Senyor, apropi's, tinc una carta per a vostè –ella li va allargar el sobre.

En Gerry no tenia ganes de llegir cap carta, però un impuls sobtat el va obligar a agafar el sobre. Mentre l'estava obrint, la imatge del sostre de la seva habitació s'estava fent més present, com petites fiblades intermitents, i la imatge de l'hospital es veia borrosa. A la carta solament hi havia escrita una paraula que van sobresaltar en Gerry: "Desperta't!"

De sobte va sentir una altra vegada el dolor al cap, l'hospital va desaparèixer i va deixar pas a una llum enlluernadora, mentre a la seva ment confusa solament es repetia la mateixa paraula i a poc a poc va reconèixer la veu d'una dona. D'una persona que creia era morta feia un instant.
–Desperta't! Desperta't, Gerry! –el cridaven.

En obrir el ulls va patir un impacte de llum contra les pupil·les violentament fins que a poc a poc va poder descobrir que estava estirat al terra de la seva habitació amb un fort dolor al cap, al costat esquerra.

A prop seu una Sarah plena de salut jeia a la vora mirant-lo amb preocupació.

–Però, què coi...? –es va incorporar amb dificultats i es va avergonyir de si mateix de descobrir, no sense certa tranquil·litat, que tot havia estat un malson.

–Ja ha passat, amor meu, ha sigut un malson –la Sarah l'agafava i l'acariciava.

–Ha sigut tan real... Què ha passat? –va preguntar en Gerry, que mirava al seu voltant com si tot fos irreal.

–Has caigut del llit i t'has donat un cop amb la tauleta de nit,

jo era de viatge a New Castle amb la meva família. He hagut d'anar a un simulacre d'incendis que la nostra empresa s'ha entossudit a ensenyar-nos. Tu t'has quedat aquí per cuidar l'Emilie –la Sarah va fer una pausa mentre en Gerry començava a lligar-ho tot –. Quan he arribat t'he trobat estès a terra i he intentat despertar-te.

En Gerry no se'n sabia avenir. No havia tingut mai un somni tan real. No podia ser, hi havia massa detalls molt ben treballats perquè fos un simple malson. Es va aixecar mentre amb una mà s'ajudava a aguantar-se a la tauleta de nit. Va sentir un mareig sobtat i va fixar la mirada cap a un altre lloc. Però en mirar cap al llit hi va veure una cosa que el va atraure.

Era un llibre que últimament la seva dona s'havia estat llegint; tractava sobre milers de maneres d'impedir un càncer amb una bona alimentació. Va agafar el llibre i el va girar amb el cor a punt de perforar-li la caixa toràcica. L'autor era ni més ni menys que un tal Alan Cutter, un metge famós a tot el món pels seus coneixements. Va tornar a deixar el llibre al lloc on l'havia agafat.

La perplexitat i la confusió el van afectar d'una manera tan impactant que per un moment, un breu lapse de temps va restar quiet, indecís, a la seva habitació. La Sarah preferia no molestar-lo i simplement es va quedar dreta esperant que el seu marit reaccionés. Al final es va moure i es va apropar a la seva dona.

–Ho he estat pensant i he arribat a la conclusió de dos fets
–va dir amb un fil de veu.

Ella no va dir res, no sabia què dir realment i va esperar la resposta.

–La primera és que m'he adonat que l'amor que sento per a tu és tan intens ara mateix que estaria disposat a desafiar la mort per tal de salvar-te en cas d'algun perill.

La Sarah es va ruboritzar i es va acostar al seu marit. Ell va continuar.

–I la segona és que no m'havia fixat mai fins ara en els teus ulls, i ara recordo una de les raons per les quals em vaig enamorar de tu –va somriure lleugerament.

La Sarah estava estupefacta, el seu marit mai no havia tingut aquella classe de reaccions i va tenir una altra sorpresa en constatar que en Gerry plorava! Amb llàgrimes de veritat.

Van estar en silenci una bona estona, com si el temps s'hagués aturat, i el rellotge de sorra que controlava el pas de les hores simplement fes una pausa per permetre a aquella parella un llarg i perfecte moment de fusió.

Petits flocs de neu van començar a caure, silenciosos i copiosament, i es dipositaven en el paisatge d'edificis i gratacels com una fina capa de seda rel·luent, blanca com el mateix color blanc.

Es va fer de nit i el sopar de Nadal va inundar el cor d'en Gerry de nostàlgia i bona fe. La seva dona li va regalar un joc de botons de puny molt afavoridors, que faria servir el pròxim dia de feina. Ell, per la seva part, va obsequiar la Sarah amb un penjoll elegant farcit de pedres precioses.

Ella estava meravellada i li va fer un petó molt fort. En Gerry es va rascar la cartera en un moviment instintiu com si fes càlculs de com arribarien a final de mes pel cost del penjoll. Però, què caram! Era Nadal i aquesta classe de coses s'havien de fer.

El temps va transcórrer amb parsimònia fins que el cansament va visitar els seus cossos, que el van acollir amb els braços estesos i badallant obertament. La Sarah i l'Emilie es van quedar estirades al sofà, i en Gerry, en un estat d'insomni com tots els que havia tingut durant la setmana, es va aixecar i va creuar la porta de casa sense fer soroll. Si no recordava malament, a la cantonada de casa hi havia un cafeteria molt acollidora que no tancava la nit de Nadal. I, efectivament, quan la va tenir prou a prop hi va veure llum.

Abans d'obrir la porta es va espolsar suaument la neu que se li havia dipositat i que, mentre s'acostumava a la temperatura corporal, s'infiltrava en la roba en forma d'aigua. Quan es va acostar a la barra, amb aire distret, va esperar la cambrera, que en veure'l s'hi va apropar ràpidament.

–Bona nit, què li serveixo? –va recitar la cambrera amb un somriure forçat.

En Gerry no va contestar. És més, durant una bona estona va mirar la cambrera amb deteniment, era la infermera del seu malson!

I llavors va recordar que feia quatre dies hi havia entrat per fer un cafè amb els amics i li va sorprendre la reacció d'avorrimient que tenia la cambrera.

–Un cafè amb llet –va xiuxiuejar.

Ella se'n va anar a la màquina i amb paciència l'hi va servir, mentre en Gerry somreia i copsava tots els records irreals que el seu cervell havia transformat en malson.

–Gràcies, i bon Nadal –va dir la cambrera.

En Gerry la va mirar, li va adreçar un somriure obert i va pensar que potser no era tan avorrida, al cap i a la fi.

–Bon Nadal... –va tastar el cafè amb les dues mans i mirant cap al no-res –, Bon Nadal.

Vito.

un altre Nadal

No sabia quantes hores feia que vaguejava sense rumb pels carrers de la ciutat, indiferent a tot el que l'envoltava. No veïé els guarniments propis de les festes que s'apropaven, ni tan sols el distragué el so d'uns músics de carrer que eixordaven els vianants amb la música exageradament amplificada.

En el seu pensament sols es repetia de manera recurrent la conversa sostinguda amb els seus familiars i que, pot ser per incompresa, el seu determini fou acceptat en darrer terme.

Potser era ell que no comprenia l'actitud dels altres, veia un afany de proteccionisme desmesurat i, en lloc de conhortarlo, afegia més angoixa al seu precari estat d'ànim. La decisió ja estava presa i no calia donar més voltes a tot plegat.

Hauria estat fals voler celebrar el Nadal tal com ho havien fet fins ara. De comú acord amb tots els familiars habituals a les celebracions, decidiren posar en pràctica la dita popular de "per Nadal cada ovel·la a son corral", malgrat que aquest propòsit el privava de gaudir de la presència dels seus néts. No hauria estat adequat aplegar al voltant de la taula amb caire festiu els altres familiars, quan hi mancava per a ell el més essencial.

Retrocedint en el temps, va rememorar quan junts, anaven de bracet, i practicaven la seva versió del romanç de Santa Llúcia que tantes vegades havien escoltat interpretar a n'Emili Vendrell.

Anaven a passejar per la plaça Nova i el pla de la Catedral espigolant de parada en parada: aquí compraven molsa, més avall un ramat d'ovelles diminut que davallaria per les muntanyes de suro, també havien de substituir el pont, que s'havia malmès. Tants i tants petits detalls que, a l'hora de muntar el pessebre, els passava l'estona sense adonar-se'n.

Sempre hi havia el problema de decidir on col·locarien aquell pagès ajupit amb les calces avall, que indefectiblement anava a raure a sota el pont, que era el lloc més discret de l'escenografia. Finida la tasca, ells la contemplaven agafats de la mà i somrient amb una complicitat satisfactòria.

Aquest Nadal, però, seria completament íntim. Parà la taula per a dues persones i procurà que no hi manqués ni un sol detall, tal com a ella li agradava i que havia copsat perfectament interpretant el seu desig. Prengué els canelobres daurats i encengué aquelles espelmes recargolades d'una tonalitat nacrada que tant li plaïen. Amortí la intensitat del llum del menjador a la mínima expressió, sols la llum de les espelmes com ametlles flamejants il·luminava l'estança i li conferien l'ambient més escaient creant tot d'ombres fugisseres.

La taula era més aviat de mida mitjana, col·locà els coberts l'un davant de l'altre, no gaire lluny, per no perdre detall de les expressions que afloraven al seu rostre i que no dissimulaven la vehemència amb què defensava les seves

Eduard Gasch i Camí

Accèssit categoria adult

conviccions. La seva veu, ja greu per naturalesa, adquiria unes flexions i uns sons vellutats i harmònics que l'embadalien. Hauria passat hores senceres escoltant-la sense badar boca.

Tan gran era la seva concentració en el que feia, que sobtadament la veié asseguda davant seu i se sentí amorosament embolcallat per la seva dolça mirada.

Era allà! No podia donar crèdit als seus ulls! Es veié a si mateix dret amb els coberts a les mans disposat a trinxar el pollastre, com feia habitualment, interrogant-la amb la mirada quin tall desitjava.

Li parlava sense paraules, i ho entenia tot, l'invità tot somrient a cantar una nadala com sempre havien fet, tots els moments eren bons per manifestar la sana alegria que compartien.

Durant una bona estona els sons imaginaris de la cançó ompliren la seva ment i va iniciar un viatge retrospectiu de la seva existència. Quanta estona romangué absent de la realitat que l'envoltava no ho sabia pas. A poc a poc anà recuperant la consciència del moment que estava vivint, no s'esforçà gens a asserenar-se, fins que la visió se li enterbolí i un de vessall de llàgrimes que li lliscaren cara avall li van atènyer els llavis, i li van fer sentir amb forta intensitat l'amargor de la seva solitud.

Tot sanglotant finia la nadala... "Fum...fum...fum."

acta_{del}

21è concurs de contes de Nadal

Reunit el jurat del vint-i-unè Concurs de contes de Nadal, format per:

- Berta Subietas
- Sònia Cano
- Domènec Bascompte
- Maria Lloveras

Després d'haver deliberat en les sessions dels dies 18 de desembre del 2008, 15 de gener i 5 de febrer del 2009,

MANIFESTEN:

a. Que s'ha assolit un nombre de 219 participants en l'edició d'enguany: 116 en la categoria aleví, 64 en la categoria infantil, 27 en la categoria juvenil i 12 en la categoria adult.

b. Que, tot i la gran quantitat de contes presentats, el jurat ha pogut arribar a un consens en les decisions per unanimitat en tots els casos i ha decidit el següent:

CATEGORIA ALEVÍ

El jurat decideix atorgar el primer premi al conte núm. 78 perquè mostra molta consciència per l'estalvi i l'ecologia, amb un gran respecte per la natura i pels éssers vius.

El conte núm. 78 porta per títol *L'avet de Nadal* i l'autora, que guanya un val de compra de llibres per valor de 200 euros, és la Gemma Ros Parramón, de 10 anys, d'Escaldes-Engordany.

CATEGORIA INFANTIL

El jurat decideix atorgar el primer premi al conte núm. 14 perquè és una narració molt ben redactada, ambientada de manera molt realista al començament de la Guerra Civil espanyola.

Aquest conte es titula *Esperança* i l'autor, que guanya també un val de compra de llibres per valor de 200 euros, és l'Adrià Àlvarez Blasco, de 14 anys, d'Escaldes-Engordany.

CATEGORIA JUVENIL

El jurat decideix premiar el conte núm. 8 perquè utilitza recursos literaris que fan que la història sigui molt visual

amb referents cinematogràfics i televisius, i transmet l'emotivitat lligada a la celebració del Nadal en família.

El conte núm. 8 es titula *L'Àngel* i l'autora, que s'emporta un viatge a escollir per valor de 400 euros, és la Míriam Tizón Fernández, de 17 anys, d'Andorra la Vella.

El conte es titula *Un Nadal irreal* i el guanyador, que s'emporta un viatge a escollir per valor de 800 euros, és el Sr. Jamil Azzouz, d'Andorra la Vella.

Andorra la Vella, 17 de febrer del 2009

CATEGORIA ADULT

En la categoria d'adults el jurat ha decidit atorgar un primer premi i un accèssit.

Quant a l'accèssit, és per al conte núm. 3, pel que s'hi explica i com s'explica. Es narra la vivència de la pèrdua de la persona estimada i l'afectació que té aquest fet sobretot durant el Nadal; és un relat concís, sensible, i que ha colpit els membres del jurat.

Aquest conte s'anomena *Un altre Nadal* i pertany al Sr. Eduard Gasch i Camí, d'Escaldes-Engordany, per a qui hem preparat un lot de llibres.

Pel que fa al primer premi, correspon al conte núm. 10 pel seu estil àgil i la qualitat de la redacció d'una història ben lligada, amb una intriga i un final inesperat.

**CONTES PREMIATS
AL 22è CONCURS DE
CONTES DE NADAL**

Categoria

aleví

un Nadal diferent

Tot això va passar els dies abans de Nadal. Els pares d'en Joan li van dir que aquest Nadal el passaria a l'Àfrica amb el seu cosí Quim. Primer en Joan es va queixar perquè ell volia passar el Nadal amb els pares. Al cap de tres dies va canviar d'idea, va decidir que seria divertit passar el Nadal amb el seu cosí. Va fer la maleta, va agafar roba que abrigués molt per no passar fred. Va agafar l'avió i, quan va ser a l'Àfrica, va començar a córrer i es va tirar als braços del seu cosí Quim. Allà va passar la nit d'allò més bé.

Però quan es va despertar, va preguntar:

–Avui hem d'anar a la missa del gall? –va preguntar en Joan.

–Aquí no hi ha missa del gall, hi ha missa del porc, i comença a les vuit del matí. Afanya't –va dir en Quim.

En Joan es va quedar sorprès.

–Us recordo que hem d'anar a buscar molsa per muntar el pessebre –va comentar en Joan.

–Tu ets boig, hem d'anar a buscar sorra a la platja –va respondre en Quim.

–Però sí que hem de fer la carta al Pare Noel –va tornar a dir en Joan.

–No, el Pare Noel ens fa la carta a nosaltres perquè construïm els regals i ell els porta als nens de l'altra punta del món –en Quim va respondre a en Joan.

–Doncs anem a esperar el Pare Noel al carrer –va dir amb seguretat en Joan.

–Què dius? –va contestar en Quim –. El Pare Noel ve amb una planxa de surf i no ve pel carrer, ve pel mar –va explicar en Quim a en Joan.

Llavors, en Joan va entendre que en aquell país els Nadals eren a l'inrevés que a casa seva. Van anar a buscar sorra perquè havien de fer el pessebre i el van començar a muntar. Però en Joan va preguntar:

–Que no hi ha camells, per als Reis? –va demanar en Joan.

–No, aquí hi ha cargols, per als Reis –va respondre en Quim, amb cara d'estranyat.

Ja era el dia 22 de desembre. En Quim, el cosí, es va adonar que tots els nens tenien la carta que el Pare Noel els havia enviat i ell no. Va començar a plorar i en Joan el va intentar animar, però no ho va aconseguir. Deia que si ell no podia construir els regals, hi hauria un nen de Nova York que no rebria regals i això no podia ser, estava molt trist.

En Joan i en Quim van començar a rumiar, però no se'ls acudia res. Ja era el dia 23 de desembre a la nit. Quan va ser el dia 24 al matí, en Joan va dir:

–Ja ho tinc! Podríem agafar la planxa de surf que el Pare Noel es va descuidar, quan va venir a repartir regals –va exclamar en Joan.

–Tracte fet –va dir en Quim–. Ets el millor cosí –va tornar a dir.

I així ho van fer. Van trigar unes quantes hores per arribar al pol Nord. Quan hi van ser, van buscar el Pare Noel i el van trobar embolicant els regals. En Quim s'hi va acostar i li va preguntar:

Maria Arqués, 10 anys
1r. premi categoria aleví

–Sabies que t'has descuidat de donar-me la meva carta?
–va preguntar en Quim.

El Pare Noel li va donar la carta i li va demanar perdó. En Quim va preparar els regals i se'n va tornar cap a casa amb la planxa de surf que el Pare Noel com a recompensa li havia donat. Tot es va solucionar. I des d'aquell dia en Joan va passar tots els Nadals amb el seu cosí Quim. I va ser molt feliç.

QUALSEVOL FANTASIA ES POT FER REALITAT.

Pocoyo i Caillou, ajudants del

El Pare Noel cada any portava regals. Aquella nit del 24 de desembre, els rens es van posar malalts i no podia moure el trineu. Quan estava a punt de deixar-ho córrer i no fer la feina, va veure volant al cel l'ET amb la seva bicicleta.

Li va demanar ajuda. Quan van aixecar el vol, pesava tant que van caure de cop. Les rodes no van aguantar el pes.

Van estar pensant com solucionar-ho. Van obrir un dels regals on el Pare Noel sabia que tenia la solució: un parell de magnífics monopatins. Es van carregar els regals a l'esquena i amb el poder del dit de l'ET van tornar a volar.

Van trigar més de 25 dies a recórrer el món, sort que havien parat el temps amb un rellotge màgic. Van haver d'anar a l'Índia, al desert, a Amèrica del Nord, a Amèrica del Sud, i a Hollywood. Allà van parar a descansar, no podien més, estaven molt cansats. I de cop van trobar el Caillou i el Pocoyo, que estaven rodant una pel·lícula. Els van demanar que els ajudessin.

Ara anaven més ràpid, el Caillou amb l'ET i el Pocoyo amb el Pare Noel van acabar de repartir tots els paquets.

Al matí tothom estava content, menys l'ET, ell havia demanat el mateix de sempre, "Telèefon", i li havien portat uns guants. Quan s'estaven acomiadant, el Pare Noel li va donar al Caillou les sorpreses per a la seva germana.

Quan el Pocoyo va arribar a casa es va trobar un munt de joguines: molts playmòbils de Nadal, un ninot de neu, els Reis Mags, el pessebre...

Tots van trobar un paquet igual, era una disfressa de Pare Noel. Des de llavors es trucaven i quedaven per jugar amb els nous playmòbils disfressats de Pare Noel per recordar el dia en què el van ajudar.

El Pare Noel no es va oblidar mai d'aquella nit. Quan va arribar a casa va haver de cuidar els rens amb una medecina especial. Pensava que havia tingut molta sort de trobar aquells ajudants tan especials i se'n recordava molt. Va mantenir el secret i no els va explicar res ni als rens ni als elfs.

El Caillou, el Pocoyo i l'ET, quan es tornaven a trobar es preguntaven què devia fer el Pare Noel quan no havia de fer el repartiment de paquets, o sigui quan no era la nit del 24 al 25 de desembre.

Es van anar fent grans, cada any tenien molts i molts regals perquè confiaven en ell. Quan van tenir fills, els explicaven aquesta història i es divertien molt quan la recordaven.

Un dia i un altre, miraven al cel esperant poder veure el Pare Noel damunt del trineu, tirat pels vuit rens ja curats. Ho provaven a les tardes de l'estiu, a la primavera, i a l'hivern. Estaven contents igualment, pensant que segurament ell sí que els podia veure quan passava per casa seva volant.

Pare Noel

Pau Blasi Batllori, 9 anys
Finalista categoria aleví

Categoria

infantil

una història sobre rodes

Hi havia una vegada una família d'Alemanya molt rica que per l'aniversari del seu fill únic van regalar-li un patinet molt "xulo", de color vermell i amb les rodes noves. Però aquest nen ric i malcriat, al cap d'un temps de fer-lo servir i de gaudir amb el patinet al parc i aprenent trucs, va veure que els seus amics duïen patins més "guais" que el seu i, com que va veure que li saltava la pintura, les rodes no anaven del tot bé i a més estaven destrossades i tenia la llima molt gastada, va dubtar entre abandonar-lo o portar-lo a un taller. Finalment va decidir abandonar-lo i el va deixar al mig del carrer. El que no sabia aquest nen és que els patinets tenien sentiments.

Per pura casualitat va anar a parar davant d'on sempre anava amb patí i va reconèixer el seu amo, però va veure que anava amb un patí diferent i, quan aquell patí nou passava per davant seu, li dedicava tot tipus de comentaris com: "Estàs vell, no serveixes per a res, ets inútil!" i això encara va fer posar més trist el pobre patí.

Aquesta història es repetia cada dia, cada setmana, fins que va veure que per allà passava una patineta molt guapa i que era molt amiga dels altres patins.

Com que a la patineta no li va semblar gens bé el que feien els altres patins, finalment va decidir fer-se amiga del pobre patí, ajudar-lo, animar-lo i motivar-lo. Quan es van haver presentat i conegut, van confiar l'un en l'altre, i la patineta li va canviar les rodes fetes malbé per unes de noves, li va posar una capa de pintura i un dibuix més "xulo" que el que

podia arribar a tenir qualsevol patí: un dibuix negre, amb una llima nova, i unes rodes ben brillants. Però, quan es va mirar al reflex de l'aparador d'una botiga de moda, va tenir la sorpresa més gran de les darreres setmanes i probablement la més gran de la seva vida: abans, era un patí de color vermell, descolorit pel pas del temps, amb unes rodes mig podrides, una llima desgastadíssima i els eixos fets malbé, en canvi, ara, era un patinet nou, de color negre i vermell, amb un dibuix súper "guai", una llima molt rasposa, unes rodes noves i amb uns eixos nous. Per poder-s'ho creure va haver de demanar a la patineta que li donés uns quants cops i, quan per fi s'ho va acabar creient, es va emocionar i va començar a fer salts i una mica més i l'atropellen.

Aquella mateixa nit, la patineta no podia dormir per culpa d'aquell hivern tan fred i va començar a pensar què farien quan s'haguessin de separar, tot i que ella no volia deixar-lo sol perquè era simpàtic; li feia llàstima haver-lo de deixar i, per sobre de tot, ella també l'estimava.

Quan es va llevar el patinet ja havia pres una decisió, però va decidir dir-li més tard. Van seguir uns dies més rondant pels carrers d'Alemanya i, quan ja s'aproximaven a Berlín, on vivia la patineta, ella va començar a explicar-li la pensada que havia tingut durant aquella nit:

—Escolta, que... mmmm... d'això... aquesta nit no he pogut dormir i m'he posat a pensar què faries quan jo tornés a casa, i he pensat que al costat de casa d'en Ben, el meu amo, hi

Bernat Lomero Arenas, 12 anys

1r. premi categoria infantil

ha un nen pobre que no té res per poder jugar, i potser tu li podries fer companyia, segur que et tractarà bé, i ens podríem seguir veient, i algun dia podríem sortir i això...

—No vull, encara em tornaràs a trobar d'aquí dos mesos abandonat pel carrer. I per què no puc venir a casa teva? Que no vols ser amiga meva?

—No és que no et vulgui a casa ni res d'això, el que passa és que si en Ben s'adona que té dos patins t'abandonarà i aleshores ell sí que et llençarà.

—Entesos, doncs...

—El que farem és el següent: li enviarem una carta al Pare Noel per dir-li que ets un patí que no té amo i si et pot enviar com a regal a casa del meu veí.

Berlín, 20 de desembre del 1994

Estimat Pare Noel,

Nosaltres dos no et volem demanar cap regal, ni un desig, ni res d'això. Et voldríem demanar si la nit del 24 podries dur un patí sense amo que ha estat abandonat i llençat a les escombraries a l'adreça següent:

Berlín, c/ del Bonsai, edifici Madeira, porta núm. 14.

Per reconèixer el patí te n'enviem una fotografia.

*Atentament,
Patinet i Patineta*

Els dies següents van passar molt ràpidament per a tots dos. El dia 23, va ser el dia més fred de l'any i els carrers de Berlín estaven mig coberts de neu. Cap a dos quarts de quatre, un ajudant del Pare Noel va venir a recollir el patinet i els dos amics es van acomiadar molt ràpidament, com si ho estiguessin passant molt malament, i l'ajudant del Pare Noel se'n va anar cap a Lapònia amb el cérvol Rudolph, el patí i l'altre ajudant, en Charlie.

La patineta es va passar la resta de la tarda plorant i es va afanyar una mica per poder arribar a casa com més aviat millor, ja que s'estava pelant de fred. La patineta va arribar a casa el dia 24 a les cinc de la matinada.

Després de passar tota la nit sense dormir, estava molt cansada i de seguida es va posar a dormir. Quan es va despertar, ja eren les dotze del migdia i la resta del dia li va passar molt lentament. De tant en tant, o si sentia un soroll estrany, treia el cap per la finestra com si en qualsevol moment pogués arribar el trineu del Pare Noel amb el patinet.

Després de tant esperar es va tornar a quedar adormida i, quan es va llevar al matí, va veure a través de la finestra el seu veí, que anava amb patí pel carrer, i es va adonar que aquell patí era el seu amic.

Aleshores, va anar al costat del llit d'en Ben, i quan es va posar dret sobre el patí el va conduir amb el seu pijama de flors al carrer i es van posar a jugar amb el seu veí, que també es deia Ben, i tots plegats es van fer molt bons amics.

la zebra que volia ser un ren

En un país del centre d'Àfrica, hi vivia una manada de zebres. Un agost càlid va néixer una preciosa cria de zebra.

Els seus pares havien decidit posar-li el nom de Blanquet perquè la majoria del cos era blanc com la neu de ple hivern. Durant els seus dos primers anys en Blanquet sempre estava jugant amb totes les altres cries. Destacava per la seva amabilitat, la seva bondat i les seves ganes de compartir amb els altres.

Una nit d'aquelles tan estelades que només es poden contemplar a la sabana, en Blanquet es va despertar per un soroll estrany, un dringar metàl·lic de moltes campanetes que per a ell era del tot desconegut. Encuriolit, es va adonar que tots els seus companys dormien profundament. Va mirar per veure què era aquell xivarri i es va quedar bocabadat en veure unes zebres amb banyes que corrien pel cel estirant una cadira amb un home gras i barbut.

En Blanquet, que encara no es creia el que veia, va despertar els seus pares tot esverat:

–Papa, mama, què eren aquelles zebres voladores amb banyes? I aquell home gras, qui era? I què era aquella cadira tan estranya? –preguntava en Blanquet.

–Tranquil, fill meu –li va respondre el pare amb un to de veu pacient–. El que has vist és el Pare Noel, un dels pocs humans dels quals ens podem fiar els animals, amb el trineu estirat per rens màgics i no zebres.

–I què fa, el Pare Noel? –tornava a preguntar en Blanquet.

–Doncs el Pare Noel reparteix regals a totes les cries d'humans que s'han portat bé durant tot l'any i, a les que no han fet tanta bondat, els porta carbó, que ve a buscar al cim del Kilimanjaro –tornava a respondre el pare.

–Doncs jo també vull ser un ren màgic! –va decidir en Blanquet.

–No, tu no ho pots ser, reiet –responia la mare. Tu ets una zebra preciosa, i no pas un ren.

–I això, per què? –insistia tossudament en Blanquet.

–Ai, mira que tens preguntes per a tot! Ja en parlarem demà, de tot plegat. Ara és hora de tornar a dormir, que tots estem cansats –va acabar la discussió el pare.

Però en Blanquet ja no va ser capaç de tornar a agafar el son. Només rumiava i rumiava de quina manera podia convertir-se en un ren del Pare Noel. Aquell desig el va arribar a obsessionar de tal manera que es va convertir en el seu únic objectiu.

Els dies van anar passant i va anar creixent en la ment d'en Blanquet la idea d'anar a la recerca del Pare Noel, l'únic capaç de fer realitat el seu somni.

–No siguis beneit! –li deien els seus companys quan els exposava el seu pla–. Que no veus que una zebra té la seva feina i el món ja està repartit? L'únic que faràs és buscar-te problemes, amoïnar els teus pares i acabar malament a la panxa d'alguna fera.

Jaume Martí Trota, 12 anys
Finalista categoria infantil

Finalment en Blanquet va deixar de parlar-ne. La manada va pensar que ja li havia passat aquella mania.

Una matinada, quan encara no clarejava el dia, en Blanquet es va posar en camí. No es va acomiadar de ningú, no fos que li fessin repensar la seva decisió. Va mirar tristament els seus pares i va pensar que estarien molt tristos quan veiessin que havia marxat. Tot i això, confiava que tornaria, volant, això sí, i que els donaria una alegria.

Va creuar la sabana, sempre a l'aguait per no ser sorprès per lleones i altres predadors. A les basses on s'atansava a beure es creuava amb d'altres animals que se sorprenien de veure'l tan sol i ell, a tots els que el volien escoltar, els explicava el motiu del seu viatge. Alguns el miraven amb admiració, d'altres, la major part, sacsejaven el cap i obrien els ulls com volent dir: "Aquest està ben tronat, pobret!". Un bon dia va arribar a una bassa enorme. Venia d'una planura de sorra calenta on gairebé hi deixa la pell, i estava tan assedegat que es va llançar contra l'aigua i va començar a beure amb ànsia.

–Ecs!!! Què és, aquesta aigua? Quin fàstic!!!

–Doncs què vols que sigui, el mar! –li va dir un camell que passava per allí –. L'aigua del mar és salada i no es pot beure. Acompanya'm, que et duré on puguis beure segur.

El camell va conduir en Blanquet cap a un oasi on finalment es va recuperar del mal tràngol que havia passat al desert i vora el mar.

–Gràcies, amic, sense tu no sé pas si hauria pogut passar una nit més.

–De res, però què hi fa un cavall ratllat al desert?

– Doncs mira, no sé si explicar-t'ho, perquè tothom es pensa que sóc boig. Vull ser un ren del Pare Noel!

–I per què hauria de pensar que ets boig? Jo sóc un dels camells dels Reis d'Orient, per cert, col·legues del Pare Noel i companys de feina.

En Blanquet no s'ho podia creure. Se sentia tan a prop del seu objectiu...

–Escolta, Blanquet –li va dir el camell –, si vols arribar a les Terres Blanques hauràs de creuar el mar i només tens una manera de fer-ho: amb vaixell.

–Què és un vaixell? – a demanar en Blanquet.

–Un vaixell, amic meu, és com una fulla que llisca sobre l'aigua del riu i, tu com una formiga sobre aquesta fulla. Mira, precisament a la ciutat més propera amb port de mar hi ha un circ asiàtic que està a punt d'embarcar cap a Europa. Penso que podries passar desapercebut si et barreges amb tota la colla animalera.

–Gràcies, no sé com agrair-te que m'hagis ajudat!

L'endemà ben d'hora es van posar de camí cap al port. Allí, en Blanquet es va barrejar amb els cavalls blancs i amb ells va embarcar a les bodegues del vaixell que l'atansava al seu somni.

La travessia no li va semblar llarga. Els seus nous amics el distreien i ell ajudava en tot el que era capaç.

Quan van arribar al nou continent, el primer que en Blanquet va observar va ser que el paisatge era molt verd i que l'herba era tendra i fresca. Va seguir el consell dels seus amics i es va mantenir allunyat tant com va poder de pobles i ciutats. Li van dir que els humans d'aquell lloc empresonaven els animals que els semblaven estranys tot i que fossin pacífics. Però no va poder evitar trobar un noieta que plorava a la vora d'un camí. Primer va pensar que agafaria una altra dreuera. No volia que res l'apartés de la seva ruta cap al nord. Però era tanta la pena d'aquell nen, que s'hi va acostar i li va preguntar què li passava.

El nen li va dir que havia d'anar cap al nord però que estava molt cansat perquè la càrrega del seu sac era molt pesada i no es veia capaç d'arribar al seu destí a temps. En Blanquet li va oferir de portar-lo sobre el seu llom i va ser així que van començar el viatge tots dos. A les nits es donaven escalfor i de dia es feien companyia. A poc a poc el paisatge es va anar tornant més fred i més blanc. En Blanquet trepitjava una cosa tova i molt freda que no havia vist mai abans.

Algunes vegades s'aixecava un vent enfadat que no el deixava veure per on anava. Finalment al cap de setmanes de viatge, quan ja semblava que no tindria força, van veure a l'horitzó una claror de mil colors. Era un poblat on tothom semblava molt atrafegat amunt i avall, però molt contents i riallers.

La seva arribada va cridar l'atenció de tots, que els van rebre amb alegria.

—Aneu, aneu, a veure l'amo! —els animava la gent—. Ja patia per tu, que no tornaves amb les cartes!

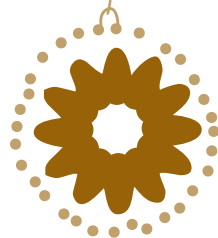
En Blanquet i el nen, que en realitat era un follet carregat de cartes de nens, van anar a veure l'amo, que era el Pare Noel en persona. Quan en Blanquet el va veure el va reconèixer a l'acte i va caure de genolls als seus peus.

—Bon amic —li va dir el Pare Noel—, t'esperava. He estat observant el teu esforç per arribar. Has tingut voluntat i no t'ha importat ajudar qui ho necessitava, com el meu follet, tot i que això ha fet més pesat i lent el teu trajecte. Has demostrat que tens les qualitats que cal tenir per conduir el meu trineu la nit de Nadal: puresa de cor i generositat. Per això seràs recompensat. A partir d'ara formaràs part dels elegits per dur el trineu i seràs capaç d'enlairar-te. Seràs el primer ren amb aspecte de zebra!

En Blanquet no podia ser més feliç. Per fi havia aconseguit el seu somni i era un dels rens del Pare Noel.

Aquell Nadal, quan va anar al Kilimanjaro a buscar carbó, va parar a saludar la seva família, que es va sentir molt orgullosa del valor d'en Blanquet.

Per això quan es va fer vell sempre deia als seus néts que el més important no és qui ets sinó qui vols ser i la lluita per arribar-hi.

Categoria

juvenil

hoffnung

Feia molt temps que les atrocitats que estava vivint havien aconseguit esborrar de la meva memòria gairebé tots els records, però dins la foscor encara en perdurava un que m'havia ennegrit el cor. L'època de Nadal al meu estimat Berlín, la meua llar.

Recordo l'enrenou de la vella casa al carrer Bergmannstrasse, la cistella de molsa, el suro, la farina, tota la família reunida vora el foc de la cuina vella, la mare preparant els últims detalls, el pare i l'avi conversant sobre política, els més petits corretejant pels llargs passadissos...

Ai! Quins temps més bells, aquells! Com els segueixo apreciand, després de tants anys!

Si no recordo malament, va ser un 30 de novembre del 42 quan uns contundents cops van picar a la robusta porta de fusta. La mare va intentar amagar-nos dins del rebost, però els seus esforços no van ser suficients. El següent que recordo és estar amb la mare i la Franzü dins d'un tren amb un excessiu nombre de gent.

Des d'aquell amarg despertar, em vaig començar a adonar que mai més res tornaria a ser el que era.

Al cap de dues hores viatjant, vaig notar com aquella pesada locomotora s'aturava i les portes dels grans vagons s'obrien amb un so sec i brusc.

Semblava que la gent no en volgués sortir, i això no ho vaig entendre fins que no vaig sentir l'aire fresc a la cara, i em vaig adonar d'on érem.

Un gran cartell cobria la immensa porta d'aquell indret; "Dachau", hi posava. Quan vaig començar a recordar totes les històries horribles que narraven les atrocitats que es cometien en aquests llocs, se'm va gelar la sang. Espantat em vaig girar amb la intenció de donar-li la mà a la mare, i vaig veure que ni ella ni la Franzü hi eren. Vaig tenir un pressentiment; no les tornaria a veure mai més.

Atemorit, desorientat, em vaig veure obligat a seguir la gran multitud de persones, que a poc a poc s'anava col·locant en fileres. Vaig veure com cadenes, anells, fotografies velles, rellotges, medalles..., els records més íntims d'una persona, omplien les butxaques d'aquells severs soldats.

Em negava rotundament que m'arravatessin la meua vella canica verda, aquell objecte aparentment insignificant, però que per a mi equivalia al valor de tota la meua infantesa.

De manera que no se'm va ocórrer cap altra cosa que amagar-la sota la llengua.

Afortunadament el pla va funcionar, i no van sospitar gens d'aquella petita bola de vidre.

Maria Àlvarez Soler, 16 anys

Finalista categoria juvenil

Quan vaig arribar al que seria el meu nou lloc per viure, fàcilment vaig poder trobar una ranura entre les velles fustes corcades i vaig dipositar amb cautela el que posteriorment em tornaria l'esperança.

Passaven els cansats dies, les fosques i fredes nits, el temps rodolava monòton i regular. Estava tan esgotat que, quan m'estirava en aquells ferros per intentar concedir un fals son, no tenia temps ni per pensar en la mare, ni en el pare, ni en la Franzü, ni en la vella llar del carrer Bergmanstrasse. Alguna nit ho vaig intentar, però em feien tan mal aquells records, que el son se m'enduia covard.

Però un dia, la meva estranya monotonia es va trencar. Mentre treballava com un autòmat per a aquells severos soldats, un inesperat floc de neu em va rodolar per la cara. I sense por, sense dolor, em vaig transportar a aquells feliços Nadals a la llar del carrer Bergmanstrasse. La cistella de molsa, el suro, la farina, tota la família reunida vora el foc de la cuina vella, la mare preparant els últims detalls, el pare i l'avi conversant sobre política, els més petits corretejant pels llargs passadissos...

I com una aparició, vaig recordar la petita canica verda amagada entre dues ranures de fusta vella i corcada.

De seguida que vam acabar la feina i vam tornar a les barraques, vaig anar a cercar la vella canica, resant que encara fos al lloc on la vaig deixar.

Afortunadament, encara hi era. La vaig treure amb la mateixa cautela amb què l'havia posat el dia en què vam arribar a aquest infern. La vaig agafar amb força i vaig sortir a l'exterior. Vigilant que no hi hagués ningú que em pogués veure, la vaig fer rodolar per la neu. A mesura que la canica girava, tots els records feliços se m'apareixien sense por a la ment. Després d'haver plorat una bona estona, d'haver resat pels pares, per la Franzü, i per tota aquella gent que estava patint com nosaltres, vaig divisar un nen. Semblava un punt enmig de tota aquella immensitat nevada.

A mesura que m'hi vaig anar apropant, vaig poder veure el seu somriure inexistent, la seva expressió desencaixada, trista, les seves poques ganes de viure.

Vaig allargar el braç on tenia agafada la canica amb força, i la vaig deixar caure sobre la seva mà.

En veure el seu petit somriure sincer, vaig saber que li havia tornat la infantesa, les ganes de viure.

Ja he perdut el compte dels dies, el monòton temps que rodola uniforme i regular m'ha absorbit. Els jorns són tots d'una tirada, però petits moments inesperats com aquest omplen la buidesa i curen les hores amb tendres records.

la tendresa d'un pollastre

La família parlava animada i distribuïa els regals de Nadal. Amb un somriure a la cara, els obrien i donaven les gràcies a un Pare Noel no present. Tots, menys un. Un nen de sis anys estava trist i emmurriat en un racó, i tots els seus regals estaven per obrir.

–Va, Àlex, obre els regals que t'ha portat el Pare Noel –li deia la mare. Però el nen, callat i amb els ulls humits, no cedia.

A l'hora de dinar, quan la família ja estava asseguda a taula, l'àvia va anar a buscar el gran pollastre que havia matat el seu marit i que ella havia preparat amb verdures collides de l'hort aquell mateix matí. A tothom se li va fer la boca aigua en tenir-lo al davant, amb aquella flaire tan deliciosa... A tots menys a l'Àlex, que seguia assegut en aquell racó del menjador mirant-se'ls i sense dir res. Es va treure una fotografia de la butxaca i la va contemplar. Tot seguit es va mirar el pollastre, i en veure'l d'aquella manera; pelat, cuit, sense cap i amb salsa de verdures, es va posar a plorar. Es va jurar a ell mateix que mai, mai més tornaria a menjar pollastre a partir d'aquell dia, perquè darrere d'aquell pollastre de damunt la taula i de la foto que tenia a la mà s'hi amagava tota una vida ja perduda.

Primavera

Era tot fosc, no veia res i, per acabar-ho d'adobar, estava tancat en aquella petita presó ovalada i dura, de la qual intentava sortir amb totes les meves forces. Sentia unes

veus molt properes que m'animaven a fer-ho, i finalment, amb un cop de pota, vaig aconseguir trencar aquella maleïda closca.

Aquesta va ser la primera vegada que vaig obrir els ulls, i el primer que vaig veure en fer-ho va ser un munt de caps de germans meus que em miraven amb ulls estranyats i curiosos.

–És de color blanc! El meu fill és blanc! –deia la mare, emocionada, mentre m'acariciava amb el bec.

Vaig girar el cap i em vaig trobar amb aquella aleta rosa blanquinosa. No entenia res, els meus germans eren tots de colors grocs; i els més grans, d'un color marronós. Però jo no.

–És un miracle! Estàs destinat a fer grans coses! El color blanc és el color de la bona sort –m'explicaven.

De cop i volta es va sentir un soroll estrany, va entrar un humà (així és com em van dir que es deien aquells éssers) i, en veure'm, amb un somriure a la cara, em va agafar amb les dos mans i se'm va acostar a la cara rodona i gegantina.

–Ostres! Ets de color blanc! No n'havia vist mai cap com tu, et diràs... Boira!

Aquesta va ser la primera vegada que vaig veure l'Àlex. Al cap d'una estona també vaig conèixer el seu avi i, tot seguit, em van retornar a l'enorme gàbia amb tota la meua família.

Mariona Bessa Jové, 15 anys

Finalista categoria juvenil

Vaig anar creixent. Tothom em tenia com un heroi o alguna cosa així, només perquè era blanc. Em deien que algun dia els alliberaria tots. Els meus companys més grans i savis em van dir que, de tant en tant, l'avi n'agafava algun dels nostres, al qual no tornaven a veure mai més.

Tots els del corral tenien por, l'únic que desitjaven era escapar-se d'aquell forat i ser lliures, així que quan venia l'avi per escollir-ne algun, tots s'arraconaven al fons de la gàbia morts de por. L'elegit era sempre un dels adults o joves i sempre els que estaven més forts i grossos. Jo no entenia com els meus companys podien tenir por d'aquella gent; eren molt amables i jo tenia l'Àlex i el seu avi, que em cuidaven, m'estimaven i em donaven menjar. Quan els explicava això als meus companys, em prenien per boig i em deien que el que farien amb mi si m'agafaven no seria res de bo.

Estiu

L'Àlex i jo ens vam fer amics íntims. Cada dia em venia a veure i em portava algun bocí de pa. Em treia de la gàbia i m'explicava coses i, tot i que jo no l'entenia, sabia que em tenia afecte. De vegades també se m'enduia a l'hort del costat del corral i em deixava caminar, córrer i menjar. Quan tornava a la meva gàbia, els companys em preguntaven per què no m'havia escapat tenint-ne l'oportunitat, i jo els responia que no hi havia cap motiu per fer-ho. Allà era feliç. Un matí calorós, però, em vaig llevar i ja esperava l'Àlex amb candeletes, com cada dia. Però no va venir i em vaig sentir sol i abandonat.

Van anar passant els dies i ell no tornava. En canvi, cada dos dies venia una estranya a donar-nos menjar. A més de donar-nos-en poc, quan jo m'acostava perquè m'acaronés, aquella mala peça em donava una coça. Van ser els dies més horribles de la meua vida perquè, a part d'aquesta estranya, també vam tenir problemes amb les rates (que encara no he esbrinat per on entraven), que ens robaven el poc menjar que teníem.

Un matí, al cap de molts dies, va venir un nen com l'Àlex, però amb la pell més fosca. No em vaig adonar que era ell fins que em va agafar amb les mans i, en apropar-me a la seva cara rodona, va dir el meu nom. Estava tan content que em vaig posar a cantar, mentre ell reia i se m'emportava a l'hort, com en els vells temps.

Tardor

Després ja no va tornar a desaparèixer més i tot va tornar a la normalitat. Quan va començar a fer fred, ens van doblar les racions de menjar. Llavors vaig recuperar el pes perdut. Em vaig convertir en un gall gros i magnífic. Era l'enveja de tot el corral, però també temien per mi. Jo els assegurava que no havien de témer res.

Una tarda, mentre l'Àlex, com moltes altres vegades, m'acariciava, va treure de la butxaca una cosa molt estranya, quadrada i de color gris. Se la va apropar a la cara i jo me'l mirava estranyat quan, de cop, una llum enlluernadora em va deixar cec momentàniament. L'Àlex va riure i es va tornar

a guardar allò a la butxaca. Em va fer un petonet al cap i em va tancar amb els meus companys a la gàbia. Aquesta va ser l'última vegada que el vaig veure, perquè l'endemà al matí va ser el més pur dels inferns.

Hivern

Em vaig llevar i em vaig posar a cantar tot i el fred que feia. En mirar per la finestra vaig veure l'hort de color blanc, no em va agradar.

L'avi va venir al cap d'una estona, em va estranyar molt. On era, l'Àlex? L'avi va obrir la porta i va passejar la mirada per la gàbia. Tots els meus companys, alarmats, es van arraconar com sempre, però jo no. En veure'm, l'avi va avançar cap a mi i em va agafar pel coll. No sabia on em portava, potser em volia alliberar o abandonar. Però jo no volia marxar, em volia quedar amb l'Àlex.

Em va portar fins a una estança poc il·luminada, que feia molta pudor. Em va deixar sobre un taulell humit de fusta, i llavors, tremolant de pur terror, és quan vaig gosar mirar al meu voltant.

Estava tot ple de plomes. Just al meu costat hi havia un munt de pells, i en un altre racó hi havia potes. Però no tenien cos. Em va agafar un atac de pànic en adonar-me que la humitat que notava sota el cos devia ésser sang.

Estaven a punt de matar-me! Per què? Què havia fet, de dolent, jo? On era, l'Àlex?!

Tot això ho expressava mitjançant crits de terror que ningú entenia, mentre que aquelles manasses assassines m'immobilitzaven.

Quan vaig veure l'objecte allargat, afilat i lluent, vaig parar de cridar de cop. I l'últim pensament que va creuar la meva petiteta ment abans que allò em caigués al damunt, va ser: "Per què?"

Vet aquí un poll, vet aquí un gall, la realitat té un tràgic final.

Categoria

adult

la maledicció

Omega

La imputació era per posar-se a tremolar. Vandalisme, danys contra béns públics i satanisme. El batlle Bonaventura Armengol no s'havia estat de res. Fins i tot quan l'advocat d'ofici del jove acusat havia gosat recordar-li que el satanisme no estava tipificat en el Codi penal andorrà, va replicar-li que el desacatament sí que hi estava recollit, i ben claret, i el va amenaçar de fer un paquet de dos condemnats pel mateix preu.

Armengol estava doblement emprenyat. D'una banda, li repugnava el delicte, que potser alguns es podrien prendre com una barrabassada infantil però que personalment considerava una baixesa moral. Però, a sobre, havia tingut la mala bava de cometre'l la nit de Nadal. Això ja era una blasfèmia satànica en tota regla. L'havien fet aixecar de la sobretaula quan estava a punt de començar amb la família la tradicional partida de bingo, que sempre acabava amb un fart de riure. S'hauria d'esperar tot un any per tenir l'oportunitat de riure cada cop que la tieta Engràcia cantés línia perquè les mongetes amb què tapaven els números se li havien mogut. S'hi havia resignat, però el jovenet descregut que li havia espatllat la tarda ho pagaria molt car. Estava a punt de dictaminar una sentència que els esquerranosos de les Valls posarien com a exemple de la necessitat de posar fi a l'Estat feudal i anar cap a una constitució. Com els menyspreava. Voler carregar-se la seguretat de 700 anys de pau, tranquil·litat i fe per anar a buscar els models de fora. Ja havia aixecat el martellet quan

el secretari judicial, a qui havien tret de taula quan començava el joc d'endevinar pel·lícules a través de senyals gestuals, va entrar corrent per la porta. Va dirigir-se al batlle i li va parlar a cau d'orella. El jutge va torçar la boca de forma desagradable i va negar amb el cap.

Armengol no es podia creure la sort d'aquell marrec. "El Senyor es penedeix fins i tot dels fills més rebels", va pensar. Uns segons més tard i tot hauria estat inútil. Sabia, però, que no tenia opció. Armengol era batlle episcopal, nomenat pel veguer de la Mitra, i era precisament la Mitra qui havia presentat la proposta alternativa. El secretari del representant del copríncep hi havia intervingut. Retirarien els càrrecs que havia presentat el veguer a canvi d'una multa de cinc mil pessetes, equivalent a la destrossa, que havia de pagar a Càrites, dos mesos ajudant en tasques socials amb els avis de Clara Rabassa i, la cirereta del pastís, a canvi que fes el curs de preparació per a la confirmació. Si després es confirmava o no, havia de ser pel seu lliure albir, però de classe no se'n podia saltar cap.

L'advocat, Jaume Cassany, no va poder dissimular el somriure quan va sentir la proposta. Va pensar que tenia gràcia que fos la Mitra la que evités una sentència per satanisme que aquell carca septuagenari havia estat a punt de carregar a un pobre noi que només havia fet una gamberrada de cert mal gust. Per evitar discrecionalitats com aquella calia canviar les coses. Tot i que s'havia de reconèixer que el secretari del copríncep havia trobat una

Ricard Poy Hervàs

1r. premi categoria adult

manera subtil i elegant de desautoritzar el veguer i el batlle alhora, i quedar a més com un campió entre els seus.

Es va regalar dos segons per gaudir, aguantant la mirada al batlle, i després va recomanar al jove que acceptés l'oferta. L'acusat va encongir-se d'espatlles i va murmurar alguna cosa sobre que haver d'anar a les classes de confirmació era un pal, especialment perquè ell no hi creia. Cassany va posar cara d'estupefacció i va recordar-li que a partir d'aquell dia ja hi podia anar creient, perquè se li acabaven d'aparèixer la verge, els sants i tots els àngels. I, girant-se cap al batlle, li va indicar que el client estava encantat d'acceptar l'oferta i que agraïa als serveis del copríncep episcopal la comprensió amb els actes immadurs. Els cursos de confirmació eren sens dubte una via ideal perquè el jove retrobés el camí del qual evidentment s'havia perdut, tal com mostraven els seus actes.

Mentre Cassany feia l'exposició, el batlle no va poder estar-se d'emetre un parell de sons irònics. S'estava fotent d'ell als morros, però ja tindria temps més endavant per tornar-li les gràcies. Armengol va tallar en sec el discurs del lletrat i va emetre sentència pensant que potser encara arribaria a temps per jugar un parell de cartrons. Va tornar a aixecar el martellet i, després de recordar al noi que el detall de la cervesa era suficient perquè es plantegés demanar ajuda psiquiàtrica, va condemnar-lo a una multa de cinc mil pessetes, que entregaria a Càrites, i a assistir a totes les classes d'un curs de confirmació de dos mesos de durada. El martell va caure al temps que el jove exclamava un "joder"

que va ressonar a la sala. L'improperi fusionava sentiments de joia per haver-se evitat un càstig exemplar, de ràbia perquè a l'hora de la veritat ni tan sols havia decidit ell sinó l'advocat, i d'incrèdula perquè tot allò ara tenia clar que no havia estat casualitat.

Sigma

Pum, pum. Es va despertar. Va tardar uns segons a orientar-se. Era dins del cotxe, al seient del conductor, i li feia molt mal el cap. Pum, pum. Es va fregar els ulls i va adonar-se que tenia una ressaca de cavall. Pum, pum. Els vidres estaven entelats i es va adonar que estava gelat. S'havia quedat adormit al cotxe i sentia uns cops dins del cap. Pum, pum. La ressaca devia ser intensa, perquè sentia els cops com si fossin reals. Pum, pum. Devien ser reals, perquè els sentia clarament al cantó. Es va adonar que picaven al vidre de la finestreta. Tot i el tel s'entreveia una figura a fora. Va prémer el botó per abaixar el vidre. Joder, va pensar, sense adonar-se que parlava en veu alta.

Lluís Bonfiu estava de mal humor perquè li havia tocat fer guàrdia aquell dia tan especial. Va tocar-se el barret amb la insígnia del cos de policia i es va mirar el jove de fit a fit. Semblava que li hagués passat pel damunt un tren de mercaderies que li hagués deformat el rostre. Més que cabells feia la sensació que tenia espaguetis que li queien per sobre de la cara. I l'alè era suficient per tombar un rinoceront amb només una bufada.

Bonfiu va preguntar a Manel Ballabrera si sabia on estava aparcad. El jove instintivament va respondre que sí. Suposava que una resposta negativa hauria fet sospitar el policia sobre l'estat en què havia conduït la nit anterior. Al cap i a la fi ara ja no donaria positiu. L'agent el va fer sortir. Feia un fred que pelava, però Ballabrera no se'n va adonar. Estava impactat pel lloc on havia aparcad. Era en una benzinera de la Bartra d'Encamp. El cotxe, però, estava entravessat en diagonal i tota la part del maleter envaïa la carretera general.

El jove va intentar recordar, però només va aconseguir unes punxades al cap. Bonfiu va explicar que un particular els havia avisat perquè l'havia hagut d'esquivar i amb el gel de la carretera gairebé s'havia estimbat. El policia li va demanar que s'endugués el cotxe d'allà immediatament i que podia donar gràcies que era el dia de Nadal i que ell era catòlic. Li va recordar que se li havien aparegut totes les verges, sants i àngels, perquè qualsevol altre dia l'hauria empaperat.

Ballabrera va pujar al cotxe i va engegar el motor. Quan ja havia posat la primera va tornar a sentir el cop a la finestra. Era novament l'agent. Volia preguntar-li si portava rodes de contacte. El jove va contestar afirmativament. Ja havia pujat mitja finestra quan Bonfiu va posar la mà al damunt. "Què és allò al seient del darrere?", va preguntar. Ballabrera es va girar i va veure un tros de figureta trencada. Va ser incapaç de respondre. Bonfiu el va fer sortir del cotxe i va passar al seient del darrere. Era una figura trencada en dues peces, més aviat amb el cap separat del cos. Fins i tot es podria

entendre que estava decapitada, tot i que el tall era molt irregular, i mig braç dret havia quedat amb el cap i la part esquerra del coll estava enganxada al cos. L'agent va posar juntes les dues parts i llavors la cara li va canviar: era una figureta del Nen Jesús de mida natural.

Bonfiu va fulminar el jove amb la mirada i li va dir que aturés el motor. L'agent es va desplaçar fins al cotxe patrulla i va agafar la ràdio. Va mirar el rellotge. Eren les vuit del matí.

La història que coneixia l'agent havia començat poc després de les tres de la matinada. Un padrí canillenc amb insomni crònic havia decidit baixar les escombraries. Devien ser les tres i deu quan havia trucat al cònsol major indignat perquè al pessebre parroquial s'havien endut el Nen Jesús de la trona i hi havien deixat una ampolla de Xibeca buida amb un mitjó posat a la part del coll. I havia vist un jove prop del pessebre potinejant a la trona i cridant coses intel·ligibles que semblaven ritus malèfics o de màgia negra. Quan li havia cridat l'atenció, el jove havia fugit. Portava un bidó a la mà i havia sortit corrents. El padrí considerava que s'havia de tenir en compte la possibilitat que el pessebre estigués embruixat, i així pensava explicar-ho al veguer episcopal tan aviat com fos una hora decent per fer una trucada a una autoritat. Al cònsol no li havia fet gaire gràcia que el despertessin a un quart de quatre de la matinada després d'una nit de Nadal amb massa glops de mar de cava. I menys encara que es considerés una autoritat el veguer, a qui no es podia despertar; en canvi el cònsol devia tenir el mateix

rang que un senyal de trànsit, i per tant se'l podia molestar les 24 hores ininterrompudament. Però un vot a Canillo és un tresor. I un padrí emprenyat era capaç de mobilitzar quinze familiars per votar el partit rival i fer perdre el consolat a qualsevol. Així que va passar el testimoni a l'agent de circulació més veterà de la parròquia. En rebre la trucada del cònsol en una hora tan intempestiva, l'agent va pensar que allò de la figureta devia ser un tema important i va decidir que el millor que podia fer era passar el mort a la policia. Va trucar al despatx, on hi havia un agent de guàrdia, i va denunciar en nom del comú la transformació de la figureta del pessebre en un Xibeca de litre adornada amb un mitjó. El policia de guàrdia cap a les sis havia explicat la història per ràdio als agents que feien la ronda, més com a fet curiós que no pas com a delicte per perseguir.

Lluís Bonfiu va constatar per ràdio que realment hi havia una denúncia. Va demanar les claus al jove per aparcar-li bé el cotxe i se'l van emportar al despatx central.

Durant el matí el noi va estar tancat en una cel·la i va ser el mateix comissari en cap d'investigació qui el va interrogar.

El sarau que s'havia muntat era impressionant. Al director de la policia li havien posat el cap com un timbal polític de l'ala més conservadora per recordar-li que la blasfèmia del pessebre era una demostració d'allò en què es convertiria Andorra si els reformistes triomfaven. Recordaven que sense

la llei que impedia als infants fills d'immigrants ser andorrans, encara que haguessin nascut al país, aquell desvergonyit fill de tarragonins tindria un passaport igual que el del fill del mateix director. Tenint en compte que el veguer episcopal havia avançat que la Mitra es plantejava presentar càrrecs per una llarga llista de delictes presents en el dret canònic i adonant-se que s'esperava tempesta forta, el director va decidir que fos el comissari d'investigació qui s'encarregués del cas. Cap a la una del migdia començava l'interrogatori.

El comissari va garantir al noi que un cop hagués explicat la veritat podria veure els seus pares i disposaria d'un advocat d'ofici abans de declarar davant del batlle. Ballabrera va explicar al policia tot el que recordava. Al comissari, a mesura que avançava la història, més li canviava la cara. En acabar va apropar-se al noi i li va aconsellar que l'única manera que allò acabés ràpidament era dient que no es recordava de res per la forta borratxera. I fins a cert punt era cert, perquè hi havia buits importants en la història, com per exemple com havia anat a parar l'ampolla de cervesa a la trona. Va agafar la gravadora en què s'havia enregistrat la conversa i va esborrar tota la declaració. Va decidir que tot allò s'havia d'enllestir abans d'acabar el dia. Va començar a moure fils perquè trobessin un advocat d'ofici per al noi i perquè algú de la Batllia localitzés un jutge i un secretari judicial. Tot i ser una rucada, es volia treure el problema de sobre al més aviat possible.

Lambda

Sopar, gairebé no havien sopat, però s'havien begut fins i tot l'aigua dels gerros. Allò era una festa per a païos durs, per a guanyadors, per a jugadors de rugbi. Havia estat l'últim any com a internacionals júnior i a partir de la campanya següent els millors passarien al sènior. Era clar que no hi hauria lloc per a tots, però sí per a uns quants. Havia estat una temporada sensacional. Jugaven junts des que eren cadets i, dins de les possibilitats d'un microestat com Andorra, havien donat "estopa per a tota la tropa". La selecció júnior havia estat capaç de derrotar països amb milions d'habitants com Holanda i Portugal. I tot això, amb una fornada sortida gairebé en exclusiva del Liceu d'Andorra la Vella. És clar que havien perdut partits i que havien caigut en segona ronda de l'Europeu, però tenia molt més mèrit que Andorra guanyés Holanda o Portugal que no pas que França s'endugués el ceptre europeu.

I allò s'havia de celebrar. Del restaurant d'Escaldes ja en van sortir ben molls, però aquell dia havia de ser per recordar. Ja havien sortit abans de festa, però alguns ja tenien el carnet i per primer cop podrien anar a explorar noves possibilitats. Un dels pilars va proposar continuar la festa al Tarter. Era la nit de Nadal i els locals de pistes estarien a vessar de "guiris buscant guerra". El Manel Ballabrera havia aprovat l'examen de conduir a la tardor. Els pares li havien comprat un Volkswagen sèrie 1 atrotinat. Havia estat importat d'Alemanya feia deu anys i havia passat per tres propietaris diferents abans que el Manel Ballabrera pare el comprés per quatre

duros a un conegut d'un compravenda de Santa Coloma. El Manel Ballabrera fill va posar inconvenients per ser un dels que havia de portar el cotxe. Però no hi havia alternativa. Eren quinze i només tres amb cotxe propi. No havia portat mai cinc persones al Volkswagen. Tenia la sensació que amb aquell pes el cotxe no aguantaria. La por provenia del primer dia en què el va agafar. L'hi havien entregat a Santa Coloma i amb tota la calma del món havia arribat fins al semàfor de l'Estela. Allà, abans de reprendre la marxa va sentir un soroll, però no hi va donar importància. Dos-cents metres més endavant un motorista el feia parar per dir-li que li havia caigut el tub d'escapament al mig de la via. Tot i que a la botiga li van jurar i perjurar que havia estat mala sort, a partir d'aquell dia tractava el cotxe com si fos un pastisset de nata. L'Albert Armengol no va parar d'insistir-li que agafés el cotxe. Què podia passar des d'Andorra la Vella fins al Tarter? Tothom entenia que anar a Barcelona podria ser un perill, però fins al Tarter era un passeig. Li va recordar que era d'hora i que per tant la majoria de gent encara seria a casa celebrant la nit de Nadal i hi hauria poc trànsit a la carretera. Al final, la insistència del jove ala internacional i les copes de més van fer que el Manel acceptés portar el vehicle.

La festa al Tarter no va respondre a les expectatives. L'excés de testosterona no compensava el poc interès que mostraven cap a ells les franceses, angleses i alguna espanyola perduda per la festa nocturna de pistes. En primer lloc era evident que hi havia molts més homes que dones. Al desequilibri hi ajudava enormement que gairebé tots els pistes dels

locals fossin del sexe masculí. Van notar que entre les noies més joves, menors de 20 anys, hi havia preferència pels nois de 23 cap amunt i van constatar que els argentins porten a l'ADN una gràcia innata quan es tracta de flirtejar.

Vist l'escàs èxit entre el sector femení, es van dedicar a enriquir els majoristes de venda d'alcohol. De diners no en faltaven. La major part de l'equip era de casa bona i nacionals de soca-rel. "De pota peluda", com acostumava a qualificar-los el Manel Ballabrera pare en petit comitè. Cap a les dues de la matinada ja només s'entenien entre ells i, després de diversos viatges al bany per retornar l'alcohol barrejat amb el sopar al sistema públic de clavegueram, el grup es va anar dispersant per diversos locals.

En un moment de lucidesa, el Ballabrera va decidir que marxava. Va fer uns quants tombs per la pista i només va ser capaç de trobar l'Albert Armengol, que ballava amb els ulls tancats al so del Sweet dreams d'Eurythmics. En dir-li que marxava, l'Armengol li va fer un senyal conforme marxava amb ell.

Tot i anar força cuit, el conductor va adonar-se que al company l'alcohol se li havia assentat fatal. S'havia tornat molt agressiu i no parava de punxar-lo perquè considerava que anaven molt lents. "Estic veient l'herba créixer. Ens avancen fins i tot els cargols paraplàgics. Com es nota que no ets andorrà de veritat sinó un puto fill de residents, perquè els andorrans de veritat portem benzina a les venes..."

El Ballabrera va aguantar el recital d'improperis impassible. En algun altre moment s'hi hauria tornat, sense arribar a les mans perquè sabia perfectament que el jove que s'asseia al seu costat era fill d'un exsindic i nebot d'un batlle episcopal. Al vestidor del rugbi ja havia rebut insults per la condició de fill de resident. Entre els mateixos potes peludes es menyspreaven segons el nombre d'avantpassats nascuts a les Valls. Al cap i a la fi havia comprovat que no n'hi havia cap que tingués els quatre avis nascuts a Andorra, tot i que algun se'n vanagloriava quan es feien els concursos de rancio abolengo. De tant en tant els etzibava que els que fossin de pota peluda autèntica millor seria que es preocupessin perquè, com es pot comprovar en les famílies reials europees, això de casar-se durant generacions amb gent de l'entorn acaba passant factura.

Quan estaven entrant a Canillo, l'Armengol va començar a demanar-li que aturés el cotxe per poder pixar. El conductor va intentar seguir la tàctica de fer com si no el sentís però al final el copilot li va donar un fort cop al braç perquè li fes cas i per un moment va perdre el control del vehicle. El Ballabrera, ajudat per la valentia que li atorgava l'alcohol, va tenir la brillant idea de deixar-lo baixar i, un cop fos a fora, marxar i que es busqués la vida per tornar. Sempre podria avisar un taxi. Així que va aturar-se enmig del poble. L'Armengol va baixar del cotxe i es va recordar de tota la parentela, viva i morta, del Ballabrera, i va anar cap a un portal fent ziga-zaga. La porta del cotxe havia quedat oberta, i el conductor es va haver de treure el cinturó de seguretat.

Quan ja tenia la maneta agafada per tancar, l'Armengol el va cridar perquè anés a veure què havia trobat. Es tractava d'una cosa divertidíssima. Van ser unes mil·lèsimes de segon. Devia ser el to de col·lega que li devia fer creure que l'estava tractant com un amic de veritat, d'igual a igual, que podien divertir-se junts. Això, o la cabra que tira sempre cap a la muntanya. Fos com fos, va sortir del cotxe i es va dirigir cap a la placeta on era l'Armengol.

El Ballabrera va tardar uns segons a entendre què passava. El seu acompanyant es trobava davant del pessebre de la parròquia. A la mà hi tenia la figureta del Nen Jesús que havia tret de la trona i l'aixecava com si fos un trofeu. Allò va ser massa per al Ballabrera, que va enviar l'Armengol a pastar fang, cabres i altres elements de la flora i la fauna; i li va dir que se n'anava i que ja s'ho faria, per baixar. Quan ja havia obert la porta va sentir com l'Armengol cridava: "Cau amb neu, mans de mantega." Instintivament va mirar cap amunt i va girar els palmells de les mans com si resés. Ho havia sentit molts cops jugant amb els Isards. Així s'insultava els que no eren capaços de capturar una pilota que queia des de molt amunt. La passada anava, però, lleugerament desviada i el Ballabrera es va haver de llençar a terra per agafar-la. En mil·lèsimes de segon va passar de l'eufòria per haver capturat la figura a l'estupor en veure que s'havia trencat per la zona més dèbil, el coll. Si hagués estat una pilota de rugbi la jugada hauria pogut continuar, però a una figureta de porcellana l'entrepà dels vuitanta quilos amb el terra li va costar trencar-se per la part del coll.

Enfurismat, el Ballabrera va deixar els dos trossos de la figureta al seient del darrere i va arrencar. El primer pensament que havia tingut era anar cap a casa, enganxar amb cola d'impacte les dues parts i pujar a Canillo per deixar la peça. La ràbia se'l menjava per dins i es maleïa per no haver fet el que calia, que era trencar la cara a aquell nen consentit. Els nervis el feien anar força de pressa i a l'altura de la Bartra d'Encamp el Volkswagen sèrie 1 va derrapar pel gel i va quedar entravessat amb una part del cotxe dins de l'espai d'una benzinera. Es va quedar més gelat que el terra, perquè era el primer cop que havia estat a punt de tenir un accident. De cop va sortir tot el que portava a dins i va començar a plorar d'impotència. Després de cinc minuts de llàgrimes i crits es va quedar exhaust i directament es va adormir.

Mentre el Ballabrera baixava cap a Encamp, l'Armengol estava sorprès perquè havien tingut la gosadia de deixar-lo penjat a Canillo de matinada amb un fred que pelava. Estava indignat. I tot perquè s'havia trencat una figureta jugant? Era clar que aquell noi no es mereixia jugar amb els Isards ni lluir la tricolor. Era clarament una nena, i ja s'encarregaria prou de fer-ho saber als companys d'equip. L'alcohol l'havia portat ara a una fase de malestar i va decidir trucar al seu pare perquè el vingués a buscar. Va haver d'aguantar tres minuts d'esbrancada, però va defensar-se dient que feia molt que esperava i que tot i haver trucat diverses vegades no hi havia cap taxi. Va indicar que era, o trucar el seu pare, o fer dit, i ell tenia clar que a casa estava prohibit fer dit

perquè no se sap mai què pot passar. Aquest argument va ser suficient perquè l'exsindic frenés l'atac i es comencés a vestir. El fill li havia indicat que baixaria caminant cap a l'entrada de Canillo i allà va ser on el va recollir. Quan anava a buscar-lo, el pare es va adonar que a Encamp hi havia un cotxe gairebé entravessat a la carretera i va deduir que devia tractar-se d'un cotxe espatllat que havien de venir a buscar. A la tornada, però, el fill també va veure el cotxe, i el va reconèixer.

Mentre l'Armengol baixava amb el pare i el Ballabrera dormia la mona, un tercer personatge apareixia en acció. Es tractava del Vicenç Sastre. Tenia vint anys i estava pujant cap al Tarter, on havia quedat amb uns amics per anar de festa, quan el cotxe es va quedar sense gasolina. Maleïts cotxes alemanys antics sense indicadors lluminosos de reserva. Aquells *kartoffen*, pensava, creien que la resta del món era tan cap quadrats com ells, que tothom comprovava regularment la benzina que portava i que no deixava mai que estigués a punt d'esgotar-se. Doncs no, i la prova evident era el seu rastre per les voreres de Canillo desertes i plenes de neu a la recerca d'una benzinera. Se n'havia hagut d'anar a l'entrada del poble, on, miraculosament, hi havia un servei de recàrrega amb bitllets. N'havia posat un de mil a la màquina i havia pogut omplir un bidó de plàstic que portava al cotxe.

Mentre pujava cap al cotxe es va creuar amb un jove que baixava caminant sol. Va pensar que tot l'alcohol que portava a sobre li devia funcionar com una segona pell. Baixava

intentant mantenir una línia recta i amb els ulls clavats al terra, com si volgués comptar tots els passos. Només els separaven dos metres quan es van creuar, però el jove ni tan sols se'n va adonar.

Abans d'arribar al cotxe va pensar que devia estar perdent el senderi. S'havia fixat en el pessebre en baixar i podia jurar que hi havia la figureta del Nen Jesús. Fins i tot s'havia fixat en l'excés de trona, que hauria estat capaç d'acollir una besonada de nens Jesús. Es va aturar una estona. Es devia tractar d'una broma i va recordar que una broma similar a l'escola li havia sortit molt cara. Es tractava d'un col·legi religiós, i uns quants dels més moguts de classe van decidir un dia canviar la creu de l'aula per un fuet. Eren deu integrants de la colla, i els germans salesians van arribar a identificar-los a tots després d'amenaques de càstig, expulsió i xerrada amb els pares. Com que eren molts, es van haver de conformar amb un sol càstig exemplar. Sastre havia estat qui, efectivament, havia penjat la corda del fuet al clau que aguantava la creu. En aquell moment no havien donat importància a quin dels deu havia fet el gest concret. Però els salesians no van parar fins que va ser delatat. Es va passar tot un any aguantant llibres en la posició de braços en creu. Encara ara difícilment estirava els braços del tot. I llavors se li va acudir. Si la venjança és un plat que se serveix fred, a Canillo en aquell moment feia una rasca que pelava. Va anar a un contenidor i va buscar un Nen Jesús alternatiu. L'únic que va trobar va ser una Xibeca. Amb la cervesa a la mà va tenir una primera idea de fer un còctel Molotov. Amb l'envàs

ple de benzina i un drap a dins quedaria com una protesta forta, a l'estil de revolta estudiantil. Com que no tenia draps es va treure la sabata i va agafar el mitjó per utilitzar-lo de metxa. Mentre agafava el bidó va posar el mitjó al coll de la botella. Abans de fer-ho, però, s'hi va repensar. Es tractava d'una idea un pèl bèstia. Encara acabaria sortint el tema al *Diari d'Andorra* i encara acabaria rebent. Va mirar l'ampolla i va pensar que la Xibeca amb un mitjó ben suadet ja era prou protesta. Va col·locar el nen alternatiu a la trona i va imitar un capellà beneïnt alhora que feia una pregària. "*Totus tuus Magister Xibecus. Pater misericordia Litrona est. Habemus Papa però no habemus birra.*" A cada frase reia sol. I s'estava agradant a si mateix quan un crit el va treure de l'escenari. Es va girar i va veure un vell amb una bossa d'escombraries a la mà i que li feia senyals amenaçadors. Va començar a córrer i no va parar fins a arribar al cotxe.

Alfa

El Ballabrera tenia pressa. L'estaven esperant per sopar i arribava tard. Amb la pasta que costava el maleït sopar de la nit de Nadal amb l'equip de rugbi no tenia cap intenció de no aprofitar els diners pagats. Alguns dels companys eren ben capaços de menjar-se una vedella sencera i preguntar si l'animal tenia familiars directes per poder continuar menjant mantenint el mateix gust. Com que el primer era un pica-pica de tapes, els últims que arribessin amb sort podrien escurar l'arrebossat dels calamarsos o rosegar els pinyols de les olives.

Pujava des de Sant Julià, però havia hagut d'aturar-se en un bar de carretera perquè s'estava pixant. Va entrar al bar i l'únic lavabo estava ocupat. El local estava buit i davant la mirada inquisidora del cambrer va demanar una aigua. No calia ni obrir-la i se la podia endur. Va pagar l'aigua i es va esperar. Només havien passat tres minuts des que havia entrat però li semblaven una eternitat. Entre la pixera i les ganes d'arribar al sopar va acabar picant a la porta perquè qui fos sortís aviat. No va obtenir resposta, i encara es va enfadar més i va picar més fort. El cambrer ja li estava cridant l'atenció quan la porta es va obrir. Va sortir una dona gran, de pell fosca, que ell ràpidament va identificar com a gitana.

La dona va somriure i li va comentar "*Malaje, tanta prisa no e güena. Ka se te quema el arró*". El Ballabrera es va encarar amb la dona i li va etzibar que si no havia vist mai un lavabo i que si per això s'hi passava tanta estona, no era problema seu. Va afegir que no sabia com l'havien deixat entrar al país sent gitana, perquè a Andorra de delinqüents no se'n vol i només s'accepten turistes que gastin i no morts de gana. La vella va tornar a somriure. Li va aixecar el dit i li va dir que abans que acabés el dia de Nadal s'hauria de menjar un menyspreu racista com el que acabava de fer. I el maleïa a tastar la presó com a delinqüent i a pagar per gastar. I quan va acabar, va posar dos dits formant una creu i se'ls va apropar a la boca per fer-los un petó. Per acabar, va escopir al terra.

El Ballabrera va fer un gest de menyspreu i va entrar al lavabo. Mentre tancava la porta va cridar si alguna vegada

s'havia trobat algun imbècil que es cregués aquestes ximpleries gitanes. Ja estava pixant quan va sentir com la vella li cridava que, com que també tenia problemes de creença, el maleïa a haver de fer un curset per aprendre'n.

L'últim que va sentir el jove abans que la gitana marxés va ser el so de l'esput de la dona xocant contra la porta del lavabo.

sonata de Nadal

Sonata: Peça de música per a un o diversos instruments que comprèn ordinàriament quatre parts: un *allegro*, un *adagio* o un *andante*, un minuet o un *scherzo* i un final viu (Diccionari de la Llengua Catalana).

“L’art de la música és el que més a prop es troba de les llàgrimes i dels records” (Oscar Wilde)

“Sense la música, la vida seria un error” (Friedrich Nietzsche)

Allegro ma non troppo

Aquells dies la residència d'avis bullia d'activitat. Ja faltaven menys de dues setmanes per Nadal i calia guarnir—ho tot ben aviat. Sort que a Pere Relats eren com una gran família i tothom, auxiliars, tècnics i fins i tot algun avi avorrit col·laboraven en les tasques. Garlandes, estels i manualitats fetes pels avis penjaven a les parets blanques. “Jordi, saps on són les boles de l’arbre de Nadal?” —demanava l’Helena—; “José Luís, tu que eres alto, aguanta ahí!” —cridava la Zurita—; i enmig d’aquest bullici la residència s’anava transformant, com cada any, en un espai nadalenc.

Llavors, la porta principal es va obrir i va entrar una noia amb cara d’àngel. Cabellera rossa i ulls blaus, despenia quelcom que convidava a acostar-s’hi. A la mà dreta hi portava una carpeta d’aquelles que acostumen a dur tants estudiants universitaris a Barcelona, i el seu somriure va atreure com un imant la mirada de tots els avis que hi havia prop de la recepció. En veure-la de lluny, la Isabel, la musicoterapeuta

de la residència, va deixar l’arbret decoratiu que tenia entre les mans, va fer un bot de la cadira, i es va apressar cap a la nouvinguda.

—Hola, Ivette, estic contenta de conèixer-te, com estàs? Ja és l’hora? Uf, m’ha passat el temps volant! Ara mateix demano que ens baixin els avis a la sala d’actes i comencem la sessió. Espera’m aquí, torno d’aquí a cinc minuts!

L’entusiasme de la Isabel era encomanadís i la Ivette va pensar que s’entendrien molt bé. Hi havia contactat per correu electrònic feia cosa d’un mes gràcies a una tercera persona, ja que estava preparant el treball final del màster de musicoteràpia i li calia fer unes pràctiques amb gent gran. La residència Pere Relats, al Poblenou, quedava prop de casa seva i l’hi havien recomanat especialment pel tracte humanitari i el bon ambient de treball. Aquest barri li agradava. Vivia en un pis al carrer Pujades que compartia amb dues noies; no li havia costat gens d’adaptar-s’hi. Venia d’Andorra, on havia nascut. Després d’acabar el batxillerat científic a l’Escola Andorrana va marxar cap a Barcelona a estudiar matemàtiques. El primer any de carrera es va adonar del seu error: a ella, el que de veritat li agradava era la música i poder ajudar la gent, no les equacions. Per tant, a desgrat dels seus pares, va deixar les matemàtiques i va començar la musicoteràpia. Li encantava. Havia comprovat com gent que no recordava ni el seu propi nom responia a cançons que els evocaven moments passats. Tenia clar que es volia dedicar a aquella feina. Poder ajudar els altres a través de

Ramon Esquerré Cirera

Finalista categoria adult

la música era el seu somni, i conèixer la Isabel havia estat una gran sort. Ara sols li restava entregar el treball i aprofitar la seva oportunitat.

Mentre la Ivette esperava asseguda a recepció, la Isabel discutia amb el senyor Xavier a la seva habitació del segon pis:

–No sigui tossut! Per què no vol baixar amb els altres a la sessió de música? Avui hi haurà una noia preciosa amb nosaltres, segur que li agrada! Cantarem i ens ho passarem bé junts una estona, animi's, senyor Xavier!

–Ja t'he dit que no Isabel, no siguis pesada! Apa, ara deixa'm tranquil!

El va deixar per impossible i se'n va anar. Cada any, quan s'acostava Nadal, es repetia la mateixa cançoneta amb el senyor Xavier. Feia tres anys que hi havia ingressat, però ningú no sabia gran cosa sobre la vida d'aquest bon home, a part que tenia 84 anys, no se li coneixia família i presentava una malaltia d'Alzheimer en fase inicial i, sistemàticament, als voltants de Nadal se li enfosquia el rostre i es negava a participar en qualsevol activitat. Només sortia de la seva habitació per menjar i mirar la televisió una estona. Després de festes tornava a ser un avi normal; una persona força agradable i participativa. No era poc freqüent que alguns avis s'entristissin en aquestes dates, però un canvi tan radical com el del senyor Xavier no se l'explicava ni tan sols el psicòleg. Semblava com si una ràbia profunda contra el món el posseís i, com per art de màgia, desaparegués després de Nadal.

–Paaaquiiitaaaaa, Marianonono, Saaagraarioooo...

La Ivette i la Isabel es trobaven davant de dotze avis asseguts en forma semicircular a la sala d'actes. Tots alhora cantaven el nom de cadascun dels presents improvisant, exercici que servia alhora per fer les presentacions i animar a cantar.

–liiiiiveettee... –van cantar tots.

Ella es va il·luminar de felicitat en sentir-se corejar el nom pels avis. Després van repartir diversos instruments de percussió entre els presents –panderetes, campanes, pals de fusta– i van entonar el “Ding, dang, dong”, el “Fum, fum, fum” i “El Rabadà” marcant el ritme. Al final de la sessió es van acomiadar i la Ivette va prometre als avis que tornaria el 24 de desembre per cantar més nades plegats. Amb una hora tots els presents havien quedat captivats per la dolçor d'aquesta noieta angelical i li van dir a reveure amb un gran somriure.

Després la Isabel es va oferir a ensenyar la residència a la Ivette. –Ha anat bé, oi? A més els avis t'han estimat de seguida. I, exactament, Ivette, em pots recordar de què tracta la tesina que estàs fent?

–Vull estudiar els efectes de les cançons en tons menors en la gent, particularment persones grans amb alguna malaltia mental.

–Els tons menors solen ser més tristos que els majors.

–Sí, els cantaré cançons en diversos tons menors per veure com reaccionen. Ja tinc ganes d'acabar la tesina i començar a treballar! M'encantaria ser com tu i poder viure d'això!

I entre riures i xerrameca, les dues noies van recórrer la

primera planta, van pujar a la segona i van passar davant l'habitació 207. Tenia la porta entreoberta, i des de dins, assegut en una cadira, el senyor Xavier mirava fixament el passadís. Durant uns segons, els ulls de la Ivette i de l'ancià es van trobar i les dues mirades es van deturar uns instants l'una en l'altra. Al cap d'un minut, en passar davant la porta de l'habitació 212, la Ivette va arrencar a plorar.

–Ivette, què et passa? –va demanar astorada la Isabel. Però la Ivette a penes la sentia. No sabia per què, però els ulls d'aquell avi li havien remogut l'ànima. Era una sensació ben estranya. De cop i volta havia recordat tan intensament com si fos ahir la mort de la seva àvia.

Adagio morendo

Es va veure clarament a ella mateixa un any enrere, exactament el 23 de desembre al vespre, mentre preparava la maleta per marxar l'endemà al matí a passar les festes de Nadal a Andorra. Li agradava tornar a veure els seus familiars: pares, germà, però en especial la seva àvia, o padrineta, com ells deien. Quan va començar a viure a Barcelona pujava a Andorra gairebé cada cap de setmana però ara ja feia dos mesos que no veia la seva família i ho esperava amb il·lusió.

Va sonar el mòbil. “La meua mare –va pensar– deu voler saber a quina hora arribo demà.” En efecte, va sentir la veu de la mare; una veu habitualment dolça que semblava angoixada:

–Escolta Ivette, no vull que t'espantis, però aquest migdia han ingressat la padrina a l'hospital. Els metges creuen que ha patit una embòlia. No ens diuen gran cosa, però jo no ho veig gaire clar. Quan demà arribis ens trobaràs a l'Hospital de Meritxell.

La Ivette es va quedar muda i un calfred li va pujar per la columna. Tenia un mal pressentiment. Un molt mal pressentiment.

L'endemà al matí, en arribar a l'estació de Sants, semblava com si un tel negre li cobrís els ulls. Les llàgrimes, la nit que havia passat en vetlla i l'angoixa li ennuvolaven la vista i el cervell. Gairebé d'esma, es va enfilat a l'autobús amb la guitarra a l'esquena. Va ser el viatge més llarg de la seva vida. Durant les tres hores del trajecte, va repassar mentalment una vegada i una altra els seus records amb la padrineta.

Des de ben petita, l'havia cuidat llargues estones. Sobretot durant aquells anys en què el pare treballava a la construcció; i la mare, fora de casa com a representant d'una casa de productes de bellesa. De l'avi no en sabia gran cosa. Recordava que un dia, asseguda a la falda, va preguntar-li a la padrina on era el padrí, i llavors, ella es va posar molt trista i va contestar-li que se n'havia anat al cel de molt jove, i com que la Ivette no volia veure trista la padrineta, ja no va preguntar més.

De petita havia viscut en un pis davant de la CASS i sovint visitava la padrina, a la plaça de les arcades. Adorava el pis de l'àvia: sempre feia bona olor, estava ple de flors i li recordava aquells Nadals que passaven tots junts. Allí es reunia tota la família, de vegades fins i tot algun tiet i cosins i feien cagar el tió i cantaven nades. Com li agradava, a la padrina, cantar nades! En particular una, que cantava cada any i de la qual en tenia una versió força particular: *La mare de Déu*. La recordava perfectament:

*La mare de Déu, quan era xiqueta anava a costura,
A aprendre de lletra.*

*Hi anava cantant, per un caminet carregat de roses
I de lliris blancs.*

Havia sentit altres versions d'aquesta nadala, però només la padrina la cantava així. A les altres, la segona estrofa sempre era diferent, però ella preferia aquesta lletra. Parlava de lliris i de roses, i, com la seva àvia, la Ivette adorava les flors.

Va sortir bruscament dels records com si despertés d'un somni. Més que res en el món desitjava una cosa: arribar a temps. Poder cantar una vegada més *La mare de Déu* amb la seva padrineta, potser la darrera vegada, però almenys, una més, si us plau, una més. Va saltar de l'autobús en arribar a l'estació i va córrer cap a l'Hospital de Meritxell. Va travessar la porta principal sense alè amb el pit oprimint per l'angoixa. En arribar davant l'habitació i veure els pares plorant, el món es va esfondrar sota els seus peus. La padrineta s'havia mort feia una hora.

Scherzo tragico

Al senyor Xavier també l'havia trasbalsat la mirada de la Ivette. Semblava com si els ulls blaus d'aquella noia amb cara d'àngel haguessin escanejat en uns segons fins i tot els racons més ocults de la seva ànima. Va sentir unes ganes enormes de plorar, però el temps i les desgràcies li havien endurit el pit amb una cuirassa que retenia les llàgrimes. Sol en la blancor de la seva cambra va repassar mentalment la seva vida. Una vida marcada per la guerra, el patiment i la solitud.

Va recordar de nou els seus pares, el Martí i la Ramona, pagesos de tota la vida, i la masia enmig dels boscos del Solsonès, la Ginebrosa, li'n deien, on s'havia criat. La seva infantesa va transcórrer entre jocs sota els arbres i banys al riu amb els seus germans, però també –i malauradament era el que més recordava– entre trets d'escopeta, anades de soldats, i paraules com “republicà” o “feixista”, que resultaven ben estranyes per a un nen. El seu pare sovint li repetia: “Fill meu, passi el que passi, encara que la guerra la guanyin els dolents, tu has d'estar sempre de la banda de la llibertat, no ho oblidis.” I ell callava i es jurava que ho faria així.

En complir divuit anys, i amb el país ja sota domini franquista, el Xavier va entrar a la resistència republicana. Coneixia els boscos del Solsonès com molt pocs a la comarca i, a poc a poc, va anar demostrant una astúcia fora del comú. Gràcies a aquestes habilitats va esdevenir ràpidament una peça clau

en l'organització de la resistència a la comarca. Es reunien en una de les tantes masies enmig dels boscos, i el secret i la prudència s'extremaven tant que els seus mateixos companys no anomenaven mai el Xavier pel seu nom. En la resistència se'l coneixia com el "senyor X".

En aquesta època el Xavier va conèixer la Ylènia, una noia preciosa filla d'una masia veïna. Es van enamorar, es van casar i van anar a viure a la Ginebrosa. Que n'estava, d'enamorat, de la Ylènia! S'hauria deixat matar per ella! Els anys que van compartir plegats van ser els més feliços de tota la seva vida. No cal dir que de les activitats secretes del Xavier, ni la seva dona ni els seus pares no en sabien res. Ni tan sols sospitaven. A casa, el Xavier era un pagès. D'amagades, el soldat més astut del Solsonès.

En recordar el que va passar el 24 de desembre del 1954, va tremolar a la cadira. Aquell dia al matí, la resistència es va reunir al lloc secret habitual. De sobte, amb molt estrèpit es va obrir la porta. "Todos al suelo con las manos en la cabeza, rojos!" Quatre guàrdia civils els apuntaven amb metralletes. Algú se n'havia anat de la llengua, sens dubte. Maleïts traïdors! Des d'aquell dia, el 24 de desembre significava l'inici de l'infern, el principi de la fi. El Xavier ja no tornaria a veure mai més casa seva ni la seva família. Deixava sola la seva estimada Ylènia, al ventre de la qual –cosa que ell ignorava– s'estaven gestant dues criatures.

Va passar els propers cinc anys tancat en un camp de concentració que els feixistes havien bastit en un poblet de pessebre anomenat Ogern. Ningú no pot imaginar-se el patiment que va haver de suportar. Sovint pensava en la seva Ylènia, i això li donava forces per sobreviure. Recordava el seu rostre dolç, les carícies, i de seguida s'anestesiava el dolor dels cops al seu cos. Un dia, el Pep de cal Pastisser, l'amic de la llitera de dalt, va dir-li que coneixia un tipus de fora que els ajudaria a evadir-se i a passar cap a Andorra. Si volia córrer el risc, els podia acompanyar, ja que a tots els aniria molt bé l'astúcia i el coneixement del terreny del Xavier. L'evasió va reeixir. La travessa cap a Andorra es va convertir en un calvari que ja no oblidaria. Un dels tres va morir a les muntanyes congelat, i ell, després de dies i dies de caminar, va aconseguir arribar a les Valls d'Andorra mig mort de fred i de fam.

Es va establir al país i va trobar feina en un taller mecànic prop de la Rotonda. Evidentment, el senyor X, un dels enemics més buscats pels franquistes al Solsonès, no podria tornar a casa fins a la mort del dictador i el restabliment de la democràcia a l'estat Espanyol. De tant en tant, enviava cartes a casa per fer-los saber que estava bé. Cartes amb el remitent en blanc que mai no arribaven a destinació i que acabaven en mans d'uns soldats desitjosos de saber on era el fugitiu. Cartes, ell ho sabia, que el posaven en perill ja que al Principat corria molta gent impacient per vendre per quatre rals gent com ell als espanyols. "Definitivament -pensava- sembla que el senyor X ha perdut la seva Y. Els

dos termes de l'equació, abans perfecta, s'han separat. El senyor X sense la seva Y es queda en un zero, en un no-res!"

L'any 1975, poc després de la mort de Franco, se'n tornà cap a Catalunya. Va anar a veure la masia on s'havia criat amb l'esperança de trobar-hi algú conegut o, per què no, la seva Ylènia, però sols hi trobà una gent estranya que havien comprat la casa feia anys i no sabien res dels antics propietaris. Desolat, va marxar cap a Barcelona i es va instal·lar al barri del Poblenou, on va passar la resta de la seva vida. Una vida monòtona que transcorria entre la feina en una fàbrica propera i les interminables partides de cartes i dòmino al Casino.

Al senyor Xavier li costava molt recordar els últims anys de la seva vida. Semblava com si algú els hi hagués esborrat del cervell. Recordava vagament que feia uns anys s'havia perdut quan tornava de la feina cap a casa en un trajecte que havia fet centenars de vegades. Al cap de poc temps li va tornar a passar. Va visitar el metge de capçalera, el qual va fer-li una sèrie de preguntes estranyes com "sap quin dia som avui?" o "qui és l'actual president de la Generalitat?". El metge va comunicar-li que patia la malaltia d'Alzheimer en una fase inicial, i que com que no se li coneixia família i ja tenia vuitanta anys, si li semblava bé, ell mateix tramitaria el seu ingrés en una residència d'avis. Va ser així com el senyor Xavier va arribar a la residència Pere Relats.

Allegro finale

–Ivette, Ivette, que em sents? Què et passa, per què plores?

–va tornar a demanar la Isabel.

–Ai, perdona'm, Isabel, ja està. És que, de sobte, no sé per què, m'ha vingut un record molt clar de la mort de la meua àvia, ara fa un any. Me l'estimava molt, i suposo que en veure els avis d'aquí, me n'he recordat.

La Isabel la va abraçar. Ella encara tenia una àvia que s'estimava molt també i entenia perfectament els sentiments de la Ivette. Amb una altra abraçada, les dues noves amigues es van acomiadar:

–Tornaré el 24 de desembre al matí a cantar nadales amb els avis -va confirmar la Ivette.

–Molt bé, segur que estaran tots encantats de veure't. A reveure.

Aquell dia, quan la Ivette va entrar a la sala d'actes amb la guitarra a la mà els avis ja l'esperaven. La Isabel també hi era. Feia poc que tot el personal de la residència s'havia endut una gran sorpresa: el senyor Xavier, en saber que tornava aquella noieta rossa de l'altre dia, havia acceptat de bon grat baixar amb els altres a la sessió de música. Era la primera vegada des que havia ingressat que participava en una activitat durant les festes de Nadal. El psicòleg es feia creus del miracle aconseguit per la sola presència de la noia. La Ivette es va asseure enmig del semicercle d'avis. S'havia preparat la sessió a consciència. Una de les nadales que cantaria era *La mare de Déu*. Un any enrere no havia arribat

a temps a l'hospital per cantar-la per darrera vegada amb la padrineta, i avui, que just feia un any de la seva mort, volia cantar-la en companyia d'aquells ancians i en record de la padrina. A més, era una cançó en la menor i li anava com anell al dit per al seu treball de recerca.

Les nades, l'una darrere l'altra, van començar a sonar. Alguna de més alegre l'acompanyaven amb percussió seguint el ritme que marcava la Isabel. El senyor Xavier no cantava, però semblava atent i es mirava fixament la Ivette. De la guitarra van sortir els primers acords menors d'aquella trista nadala:

*La mare de Déu, quan era xiqueta anava a l'escola
A aprendre de lletra.*

*Hi anava cantant per un caminet carregat de roses
I de lliris blancs.*

La Ivette, que observava amb atenció les reaccions dels avis, va veure com els ulls del senyor Xavier s'omplien de llàgrimes i les seves mans tremolaven. La Isabel també se'n va adonar i, després de la sessió, les dues noies van anar a l'habitació 207 a veure l'ancià.

La Ivette va agafar una cadira i s'hi va asseure molt a prop, mentre que la Isabel es quedava en un segon pla:

–Hola, senyor Xavier –va dir la Ivette mirant-lo amb els seus ulls clars –. Avui he vist que durant la sessió alguna cosa l'ha commogut profundament. Potser li ve de gust parlar-ne. A mi, si vol, m'ho pot explicar.

–Hola, noieta –va respondre ell amb tendresa –. Sí, bé, és força curiós. Ha estat aquella nadala que has cantat abans, la de La mare de Déu. Abans de tu, només havia sentit a una persona cantar-la amb aquesta lletra que parla de flors. Era la meva dona, a la qual vaig perdre de ben jove. En sentir-te cantar-la, m'ha semblat sentir-la a ella. Mai més no l'he tornat a veure.

–Doncs la meva padrineta Ylènia, que es va morir ara fa un any, sempre me l'havia cantada així. És una lletra que m'agrada molt. Quina casualitat, oi?

En sentir aquest nom el senyor Xavier gairebé es desmaia. No, no, allò era impossible. Havia de ser per força una coincidència. Però el seu cor batejava cada vegada més fort, com si es despertés d'un somni letàrgic de cinquanta anys. Va recuperar l'alè:

–Parla'm de la teva padrina, si us plau, maca, parla-me'n!

–Bé, amb molt de gust –va respondre ella un pèl estranyada pel to de veu impacient de l'avi. La padrineta Ylènia era filla del Solsonès, d'una masia enmig del bosc. Es va casar amb un pagès d'una masia propera, Xavier, crec que es deia, a qui jo no vaig conèixer mai. Segons em va explicar, quan ella estava embarassada de pocs dies, ell va desaparèixer d'un dia per l'altre. Més tard li van dir que havia estat capturat pels soldats franquistes acusat de traïció i que havia mort. Va tenir bessons, el meu pare Ramon i el seu germà Lluís, que per desgràcia va morir durant el servei militar, a qui va criar amb l'ajuda dels sogres, amb qui vivia llavors. Els fills es van fer grans, i els sogres van morir. El meu pare va

conèixer la Pilar, la meva mare, i es van casar. Els primers anys van viure amb la padrineta Ylènia a la Ginebrosa, però es van anar cansant de la vida a pagès i van decidir marxar cap a Andorra, un país que, segons deien, estava ple d'oportunitats. La meva àvia, en veure que es quedaria sola en aquella gran casa enmig del bosc, va decidir vendre-se-la i comprar un pis a Andorra per poder-se quedar prop del seu fill i els futurs néts. I així va anar. El meu germà Marc, primer, i jo després, ja vam néixer a Andorra. Vaig passar tantes hores amb la padrineta Ylènia! Com me l'estimava!

Mentre sentia aquest relat el senyor Xavier tremolava d'emoció. La Isabel, que l'observava de lluny, va pensar-se que l'home cauria de la cadira, de tan trasbalsat com el veia. Va començar a cridar, i si les seves cames envellides li ho haguessin permès, ben segur hauria saltat:

–Benaurat sigui Déu!! El senyor X ha trobat la seva Y! El senyor X ha trobat la seva “i” petita! Gràcies, gràcies! No estic sol! No estic sol! Tinc una néta, valga'm Déu, tinc una néta! L'equació per fi s'ha completat! El senyor X ha trobat a la seva Y!

–Calmi's, senyor Xavier –va pregar la Ivette pensant-se que aquell ancià havia embogit de sobte –. Què està dient d'una equació? Calmi's i m'ho explica!

Més asserenat, l'avi va explicar a la néta tota la història de la seva vida: com l'havien detingut i tot el que havia viscut durant aquells anys. Ara era la Ivette qui no s'ho podia creure. De sobte, tenia un padrinet! Aquell 24 de desembre li havia

regalat un padrinet! Tots dos ploraven i s'abraçaven.

–És increïble, la vida –va dir ell –. Ara resulta que amb 84 anys descobreixo que sóc pare, que el meu fill Ramon encara viu i que tinc un nét i una néta preciosa.

–Encara més –va respondre ella amb un somriure –, ja ets besavi! El meu germà Marc ja té una filleta de sis mesos que es diu Aran.

–De seguida vaig sentir que tenies quelcom d'especial, per això vaig baixar a escoltar-te cantar. Però el que ha passat no m'ho podia imaginar! Resulta que baixo a sentir nades i em trobo amb tota una família!

–I jo què! Resulta que vinc a aquesta residència a fer un treball sobre les cançons en to menor i em trobo el meu padrinet!

Tots dos van riure i es van tornar a abraçar. Van continuar parlant molta i molta estona i aquell mateix vespre la Ivette ho explicava tot a la seva família. Des d'aquell dia el senyor Xavier no va tornar a estar sol i ara, esperava Nadal amb la il·lusió d'un nen petit. Allò que la guerra li havia robat temps enrere, ara la música li ho havia tornat. Els anys de vida que li restaven els passaria feliç i, acompanyat d'aquella noieta amb cara d'àngel, cantaria encara moltes nades.

primer Nadal a Judea

És tard. El fuster està cansat i tanca els ulls. Ara que no el veu ningú. Ara que no el veu Maria. No sap d'on li vénen aquestes ganes de plorar, ell que és un home gran i fet, d'espatlles amples i mirada de formiga.

Fa unes setmanes va arribar de Cafarnaün, on havia passat sis mesos treballant a la fusteria d'una nova construcció, i va trobar la noia embarassada. Maria, que havia de ser la seva esposa, el va mirar un instant amb aquells ulls grossos, espantats, permanentment oberts. I de seguida va tornar l'esguard cap als núvols, sempre enfilat cap als núvols, com si estigués conversant amb els àngels i baixés de tant en tant, només un moment, per descuit.

—Estic embarassada.

El fuster no va tremolar de ràbia, no va cridar ni es va esquinçar les vestidures. Ni tan sols es va sentir traït o enganyat. Era una nena. Es va posar trist, això sí, d'una tristesa d'hivern, solitària i una mica fosca.

Dema partirà cap a Betlem, el seu poble d'origen, perquè Cèsar August ha manat fer el nou cens de tot l'imperi. Aquests romans... no en tenen prou de menjar-se'ls amb els impostos que encara els fan anar amunt i avall per apuntar-los a les llistes i tenir-los controlats. Hi ha d'anar per inscriure els seus fills. El fuster és vidu, té tres nois a qui veu de tant en tant i una noia de l'edat de Maria que ja és casada.

Betlem... carrers de pols i palla que de petit havia cremat descalç de tant córrer. Ja gairebé no recorda el poblet on va viure els primers anys de vida; aquells anys de sorpresa profunda i de meravella, de matins exultants i vespres rogencs... aquells dies en què la vida era eterna, inacabable i bona com el pa tendre. Recorda els dissabtes a la sinagoga, les mirades severes del gran sacerdot i les ganes de riure reprimides entre lectura i lectura de les escriptures; el taller del pare, els jocs amb els germans, les corregudes per la vall i la immensitat de tot el que l'envoltava...

Recorda aquella vegada que el pare el va portar amb ell a Jerusalem per veure el temple, el prodigi més gran que han vist uns ulls humans, elevant-se majestuosos sobre la ciutat...

Demà se'n va cap a Betlem i Maria l'acompanya.

Fa dos anys que va signar l'acord matrimonial amb Maria, una noia que podria ser la seva filla: esquerpa i poruga com un cervatí; silenciosa i esmunyedissa com una petjada a la sorra; llunyana com el xiular del vent al cim de la muntanya...

Maria, la que et mira amb ulls absents i parla amb els àngels.

Com mana la tradició i confirma la llei, els sacerdots van fer una crida als vidus del poble per triar el que hauria de ser l'espòs de la noia; i com sempre, ell va deixar les eines i el taller i va reunir-se amb els vidus de Natzaret a la sinagoga.

Raquel Ribó Aznar

Finalista categoria adult

Però vet aquí que aquell dia la seva vara va ser la més curta i fou escollit. A ell, Josep, li lliuraven Maria. "Sóc vell i tinc fills" els va dir, "i ella només té dotze anys, és una nena. No vull ser la riota dels fills d'Israel".

Però el gran sacerdot va ser inflexible, i li va recordar que el matrimoni era un precepte diví.

I Josep, és clar, era el bon Josep, sant Josep, l'home que no sap dir que no.

Quan va trobar la noia embarassada va resoldre desfer en secret l'acord matrimonial; no volia fer-li mal, però no es veia amb cor de pujar el fill d'un altre i afrontar les mirades d'escarni dels veïns al taller i a la sinagoga.

Però aquell ventre que s'arrodonia dia rere dia i els ulls d'ella, esbatanats i tan plens de confiança, tan desesperadament crèduls...

Sant Josep, on vas, que no saps ni desesperar-te!

Demà de bon matí aparellarà la burra i deixarà Natzaret de Galilea amb la seva futura esposa i el fruit del seu ventre. Jesús. Si és nen li dirà Jesús, "aquell que ve a salvar-nos". Perquè Josep, el fuster, necessita urgentment que el salvin. De la monotonia, del martell, dels taulons, de la vellesa, de les serradures i de la misèria. Sobretot de la misèria, que

l'escanya i l'ofega i no li deixa alçar el cap. I si mai ha aconseguit alçar-lo una mica, allà vénen els romans, els procuradors i els terratinents per recordar-li que només és un ciutadà de segona, i per demanar-li diners, blat o mà d'obra de franc.

De molt jove Josep havia tingut un somni: ser soldat de Cèsar August. Córrer món amb les legions de l'Imperi, conquerir ciutats, construir ponts, jugar i vèncer... els veia passar altius i confiats, amb els carros, els escuts i els braços forts, i es delia per deixar el taller de fusta i per clavar espases d'acer.

Aviat es va adonar que la sang el marejava, i va canviar els somnis bel·licosos per unir-se a les caravanes que feien la ruta d'Orient: sedes i elefants, palaus i princeses de vidre... Hauria deixat la terra dels avis sense recança i hauria tornat, potser, molts anys després, ric, savi i venerable.

Però els somnis s'han esborrat amb la bufada d'un déu i ell continua aquí, serra que serraràs, martell i taulons, fills i pobresa i dies i més dies.

L'endemà a trenc d'alba Josep es posa en camí. Encara no clareja i els últims estels de la nit esperneguen abans d'apagar-se. Maria és dalt la burra, serena i absent, diríeu que duu un secret a les entranyes, un secret que l'allunya de la pols i li encén la mirada.

Vol anar a peu per no cansar l'animal, però el fuster s'hi nega i la condueix per terrenys pedregosos. Tem que surti de comptes abans d'hora, i val més que arribin de dia a un lloc habitat per buscar una partera.

Han fet via en silenci durant tot el matí, Josep amb un bastó i la mirada a terra; Maria amb una mà al ventre i la mirada al cel. Ha recorregut un bon tros de la fèrtil plana de Galilea quan de sobte, la noia es posa a cantussejar i a parlar de la seva cosina Isabel, de la casa dels seus pares, del blat madur i del sol, de la seva infantesa tan recent i del pou d'on s'abasteixen d'aigua a la vila. Però no diu ni una paraula del fill que ha de néixer. No es pregunta si serà nen o nena, si pujarà sa o malalt, si serà obtús o savi.

Han reposat a l'hora del sol implacable, i s'han refrescat amb un grapat de fruita, pa i olives. Han trobat alguns pastors jaient a l'ombra i un munt d'esclaus treballant la terra a cop d'aixada.

Les ombres ja s'han allargat i arronsat dos dies quan Maria fa un gest de dolor i Josep s'espanta. Ara sí, les teulades de Betlem es veuen a la llunyania, el fuster serra les dents i espavila la burra perquè s'afanyi.

El sol es pon quan arriben a Betlem, anomenada pels hebreus la casa del pa; han de trobar un lloc per passar la nit i demà al matí anirà a inscriure's al cens i buscarà una dona que pugui ajudar la noia a parir.

Han demanat a totes les cases d'hostes, han preguntat a la plaça i a la sinagoga, però tot és ple i al poble no hi cap ni una agulla. Hi ha famílies senceres vagant de porta a porta, vells ajaguts sota els arbres escassos i nens que s'ofereixen per fer qualsevol feina a canvi d'un jaç. A la sortida de la vila troben un campament improvisat amb quatre fogueres enceses. Josep es demana si no farien bé de quedar-s'hi, però Maria, per primer cop i amb veu dolça, s'hi oposa. "El meu fill ha de néixer, però no tinc por. Busca'm un refugi tranquil i arrecerat, sense cants i sense crits, i la resta s'esdevindrà sense problemes. No pateixis, Josep, tu posa-hi l'escalfor i el silenci, que entre Déu i jo farem la resta."

El fuster no n'està gaire convençut, però no vol discutir. Més enllà del camí, passat un rierol, hi ha una cabana de pastor que sembla buida i arrecerada. Quan s'hi apropa veu un bou i una mula que hi dormen plàcidament, però no hi fa res, la seva escalfor els ajudarà a passar la nit.

Maria entra a la cova i Josep se'n va a buscar algun branquilló per encendre el foc. Està inquiet, però la nit és estelada i l'aire calmat. Seu una estona i mira el cel clapat de punts brillants. Hi ha un estel que il·lumina més que els altres. Josep sospira i, reposat, torna a la cova amb el sarró ple de branques seques.

Se sent uns passos abans d'arribar a la cova. És un plor suau, satisfet i ple de presagis. El nadó jeu dins de la menjadora, al pessebre, ben embolicat amb la roba que li duia preparada

Maria. La noia se'l mira somrient. No sembla cansada, s'ha tapat amb la manta i reposa el cap damunt la palla.

Josep voldria tocar el nen, però surt de la cova com mana la tradició i busca el son sota la teulada d'estels.

I l'endemà al matí comença el deliri: els pastors amb les ofrenes, els focs i les cançons, la dona que fa la bugada al riu, el rabadà amb el xai a l'espatlla, el caganer rere les bardisses, l'estel i els tres savis d'Orient...

Josep encara no s'ha refet, atordit, de tant enrenou, quan li diuen que haurà de fugir cap a Egipte perquè el rei Herodes ha decretat la recerca i la mort de tots els nadons nascuts a les terres de Palestina. Se li ha posat al cap que un dit fill de Déu i rei dels homes ha nascut i vol suplantar-lo.

Josep no hi entén gran cosa i li importen poc les històries de reis ambiciosos i visionaris, però s'ha de fer càrrec del fill de Maria, i sap que li farà un bon servei a la fusteria quan passin tots aquests aldarulls i el noi creixi, i puguin tornar a Natzaret.

Un matí ben dematí, a trenc d'alba, aparella la burra, embolica el nadó amb un farcell sota el pit de la noia, i es posa en marxa cap a les terres llunyanes d'Egipte.

acta_{del}

22è concurs de contes de Nadal

Reunit el jurat del vint-i-dosè Concurs de contes de Nadal, format per:

- Sra. Júlia Fernández
- Sr. Pere Tomàs
- Sra. Joana Obiols
- Sr. David Gálvez
- Sra. Isabel de la Parte

Després d'haver deliberat en les sessions dels dies 22 de desembre del 2009 i 8 de febrer del 2010,

MANIFESTEN:

a. Que s'ha assolit un nombre de 168 participants en l'edició d'enguany: 32 en la categoria alevins, 85 en la categoria infantil, 29 en la categoria juvenil i 22 en la categoria adults.

b. Que, tot i la gran quantitat de contes presentats, el jurat ha pogut arribar a un consens en les decisions per unanimitat en tots els casos i ha decidit el següent:

CATEGORIA ALEVÍ

El jurat decideix declarar finalista el conte núm. 14, guanyador d'un val de compra de llibres infantils per valor de 250 euros, per la seva originalitat, pels personatges poc habituals que hi intervenen, i perquè ressalta el valor de l'amistat.

El conte porta per títol *Pocoyo i Caillou, ajudants del Pare Noël* i correspon al Pau Blasi Batllori, de 9 anys, d'Encamp.

- El primer premi s'atorga al conte núm. 5, que s'emporta un viatge a escollir per valor de 250 euros, pel plantejament original del conte, que capgira els elements tradicionals del Nadal.

El conte porta per títol *Un Nadal diferent* i l'autora és la Maria Arqués, de 10 anys, d'Escaldes-Engordany.

CATEGORIA INFANTIL

El jurat decideix declarar finalista el conte núm. 22, guanyador d'un val de compra de llibres infantils per valor de 250 euros, perquè planteja una història divertida i inèdita, que ressalta els valors de la solidaritat i de la perseverança i l'esforç per aconseguir el que un vol.

Es tracta de *La zebra que volia ser un ren*, i l'autor és el Jaume Martí Trota, de 12 anys, d'Ordino.

· El primer premi és per al conte núm. 82, que s'emporta un viatge a escollir per valor de 250 euros, perquè és una història ben documentada, amb uns protagonistes molt originals i que convida a la reutilització dels materials.

El conte es titula: *Una història sobre rodes* i l'ha escrit el Bernat Lomero Arenas, de 12 anys, d'Encamp.

CATEGORIA JUVENIL

El jurat decideix declarar finalistes ex aequo el conte núm. 14 i el núm. 27, que s'emporten un val de compra de llibres per valor de 250 euros.

El primer conte finalista, en què s'ha valorat el treball de recerca important i una consciència històrica poc habitual, titulat *Hoffnung*, correspon a la Maria Àlvarez Soler, de 16 anys, d'Escaldes-Engordany.

El segon finalista, que destaca per l'originalitat del punt de vista del qual parteix el relat i per la presentació acurada, és el conte titulat *La tendresa d'un pollastre*, que correspon a la Mariona Bessa Jové, de 15 anys, d'Escaldes-Engordany.

· Un cop llegides les obres presentades en aquesta categoria, i tenint en compte que el nivell requerit no era suficient, el jurat s'ha vist en la impossibilitat d'atorgar el primer premi a cap d'aquestes obres i ha decidit, doncs, declarar-lo desert.

CATEGORIA ADULT

El jurat decideix declarar finalistes ex aequo el conte núm. 11 i el núm. 16, que s'emporten tots dos un val de compra de llibres per valor de 250 euros.

El primer conte finalista està ben estructurat i destaca per l'emotivitat de la història; és el conte titulat *Sonata de Nadal*, que correspon a Ramon Eequerre Cirera, d'Escaldes-Engordany.

El segon conte finalista, en què s'ha valorat l'originalitat en la tria del protagonista i en la narració de les seves vivències, titulat *Primer Nadal a Judea*, correspon a la Raquel Ribó Aznar, d'Ordino.

· Finalment el primer premi de la categoria d'adults, que guanya un viatge a escollir per valor de 1.000 euros, és per al conte núm. 2 perquè està molt ben redactat, té un ritme gairebé cinematogràfic i combina el relat amb un retrat crític de la societat andorrana.

Correspon al conte *La maledicció*, de Ricard Poy Hervàs, d'Encamp.

Andorra la Vella, 23 de febrer del 2010

11

Govern d'Andorra

Biblioteca Pública del Govern